

"LIETUVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Išleista kas penktadienį, Chicago, Ill.
Prenumerata metams:
Suvenyose Valstijose.....\$2.00
Kanadoje ir Meksikoje.....2.50
Kitose vietovėse.....3.00
Prenumerata apmokama iš vieno. Prenumeratos ne-
tas skaitosi nuo dienos užrašymo, ne nuo Naujų Metų.
Aprašymų kainos kitos. Adresai:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
Published every Friday at Chicago, Ill.
Yearly Subscription rates:
In the United States.....\$2.00
Canada and Mexico.....2.50
To Foreign Countries.....3.00
Advertising rates on application. Address
all communications to publishers:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the Post Office at Chicago, Illinois, under Act of Mar

1879.

Nr. 9

CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS, 1 d. KOVO (MARCH), 1912 m.

Metai XXI

POLITISKOS ŽINIOS. AMERIKA.

Išvažiavo jau į vidurinę Ame-
riką Suvenytų Valstijų užsienio
ministeris Knox mėginti praša-
linti neuzstikėjimą ispaniškų re-
publikų ir jas labiau suartinti su
Siaurinės Amerikos Suvenytomis
Valst. Ministeris Knox užpra-
šė ir Columbijos valdžią, kurios
ambasadorius Ospina savo laike
rugojo ant Suvenytų Valstijų
dėl atskyrimo nuo Columbijos
Panamos republikos. Amba-
sadorių Ospina Columbijos valdžia
atsakė iš Washingtono. Bet ar
ministerio Knoxo vainejimas
prasalys neuzstikėjimą Suve-
nytomis Valstijoms, kurios no-
rėtų, kad jas visi laikytų savo
vienatinio apgynejo, galima abe-
joti, nes tasai besisilantis apgy-
nėjas tulos ispaniškoms republi-
koms daugiau žemės paglemžė,
negu priešai.

Gal prezidentas Taft nemano
silpnėsnioms republikoms blogo
daryti, bet nereikia užmiršti, kad
Tafto prezidentavimo laikas bai-
giasi ir labai reikia abejoti, kad
jis vėl išrinkti. Kol buvęs prezi-
dentas Roosevelt tyloje, kol gali-
ma buvo tikėti, kad jis, jeigu ne-
rems Tafto atvirai, tai bent jam
nenekens, tai dar galima buvo
manyti, kad Taftą vėl gali iš-
rinkti; bet dabar Roosevelt jau
atsiliepė, jog jeigu republikonų
partija ji išsiriksi savo kandida-
tą, jis kandidatą priims. Roo-
sevelt gi turi didesnę intekmę
Amerikoje negu nerangus Taft,
todėl ir žmonės balsuos ne už
Taftą, bet už Rooseveltą. Roo-
sevelt gi nepriguli prie sirdingų
draugų ispaniškų republikų. Jis
sukėlė žmones Panamos saus-
žemio siaurumoje, rėmė sukilimą
ir atskyrė nuo Columbijos visą
Panamos apskritį, iš jo padarė
mazutėlę republiką, kuri be Su-
venytų Valstijų globos laiky-
tiesi savistovė negali. Panamos
republika neva savistovė, bet iš-
tikro ji yra įnagis Suvenytų Val-
stijų, be jo leidimo ir žingsnio
savistoviai žengti negali.

Buvę Roosevelt draugai sena-
toriai užtikrina, jog pernai, kilus
Meksike revoliucijai prieš Diazą,
jis prašė prezidento Tafto duoti
jam kariūnėn išveržimui į Me-
diką, iš kur, žinoma, su tūšiomis
rankoms nebūtų pasitraukęs. To-
kiu tai ispaniškų republikų drau-
gu ir apgynejo yra buvęs Suve-
nytų Valstijų prezidentu prezi-
dentas Roosevelt, nors kaip visi
politikieriai, ir jis norėtų, kad
ji mažosios republikos draugu ir
apgynejo laikytų. Bet atviras
priešas visgi geresnis už veid-
maunį draugą.

Nors centralizacijoje Suvenytų
Valstijų valdžia nemėgsta kisti-
si ir nesutikimus darbininkų su
darbdaviais, bet kartais aplinky-
bės priverčia tai daryti. Ir da-
bar prisieis jai kisti si ir taip ilgai
besitraukiančius streikus Law-
rence, Mass. Čia mat sumanyta
buvo siusti į kitas miestus, ypač
į New Yorką, tūkstančių strei-
kierių vaikų, bet vietinė valdžia
neleido, suėmė daug vaikų moti-
nų. Toks vietinės valdžios pa-
sielgimas neteisingas, nes naiki-
na žmogaus laisvę, nors ant vie-
tos reikia bada kęsti; todėl kon-
gresmanas Berger kreipėsi prie
prez. Tafto ir generališkojo pro-
kuratoriaus su pasiskundimu ant
priešingo teisėms pasielgimo
Lawrence'co valdžij. Prezidentas
paliepė viską tą gerai iširti. Rei-
kia todėl geisti, kad tirinėjantis
tuos atsitikimus centralizacijas
prokuratorius tirintų bešaliskai.

KARAS ITALIJOS SU TURKIJA.

Italijos karalius išleido mani-
festą, kuriuo pranešė, jog Itali-
ja anektuoja Tripolį, nors iki šiol
jo neužkariavo. Parlamentas di-
deliu balsu daugumą, vien prieš
socialistų balsus, patvirtino kara-
liaus nurodymą Tripolį anekta-

vimą. Bet per tai karas visgi
nepasibaigė. Kadangi giliai i ti-
rus pasitraukusius turkus neleng-
va pasiekti, tai italų laivynas re-
gia užpuolimus kituose Turkijos
kraštuose, žinoma, ten, kur ma-
no, kad kiti kraštai nepasipriešys.
Pereitos nedėlios dienų itali-
ki karškieji laivai atplaukė į
portą Beirut, Azijatiškoj Tur-
kijoje, ir paskandino ten buvusiu
du turkiški karšiki laivai. Už-
mušta prie to 60 žmonių, o daug
jų sužeista. Turkijos valdžia at-
sisaukė į kitus kraštus su pasi-
skundimu, jog italai, be perser-
gėjimo bombardavo fortus ir pa-
tį miestą Beirut ir daug triubų
pagadino. Italai vienok užtik-
rina, jog miestai jie nei vieno
šiuvo nepaleido. Kadangi Bei-
rute yra ir svetimų kraštų kon-
sulai, tai jie, žinoma, praneš
katroį pusę teisybė.

Nors kiti kraštai iki šiol į karą
nesisaka, bet veik visur italų mė-
ginimas perkelti karą į kitus Tur-
kijos kraštus labai nepatiko, nes
visi bijosi, kad dėl išsiplatinimo
karo neuzgintų tarp neutrališkų
valstijų vaida. Ypač Austrijai
ir Rusijai labai nepatinka karo
išplatinimas kituose Turkijos
kraštuose. Visi bijo, kad ir kiti
nebutų karan intrankti.

Turkijos valdžia iš portų
Azijatiškoj Turkijoje prisakė iš-
sinešinti visiems Italijos uke-
sams.

Paryžiaus laikraščiai praneša,
buk neutrališkosios Europos vie-
patijos nori vėl pamėginti tai-
kyti karą vedančias tautas, Ma-
noma kalbinti Turkiją atiduoti
Italijai Tripolį ir Cyrenaikos
pakrantes, o pasilaikyti sau ap-
skričius toliau nuo jurių. Bet
reikia abejoti, ar bespausti to-
kias susitaikymo išlygas priims.
Juk Italija jau pagarsino visą
šalį, jog užima visą Tripolį; Tur-
kijai gi pasilaikymas pleskyne
neatgabentų jokios naudos; val-
dant italams pajūrius, turkai
neva dar jiems paliktus plesky-
nos prisigriebti negalėtų; italai
juk neleistų per savo valdžias
siusti kariūnėn į tūr oazis.

VOKIETIJA.

Vokietijoje ir Francuzijoje val-
džios mėgina labiau susiartinti,
labiau susidraugauti, užmiršti
bent dalį senųjų nesutikimų. Ma-
noma dar šiemet surengti susi-
važiavimą Vokietijos cesoriaus
su Francuzijos prezidentu ir
drauge apkalbėti abiejų kraštų
politiskų reikalus ir juos taip
sutvarkyti, kad nesutikimams pa-
mato nebūtų.

Vokietija geidžia, kad rugsėjo
mėnesį į tvirtovę Belfort at-
kaktų Francuzijos prezidentas
Fallieres ir ten ji atlankytų Vo-
kietijos cesorius. Tvirtovė Bel-
fort yra rytinėj Francuzijoje, ne-
toli Vokietijos sienos. 1871 m. ta
francuzų tvirtovė buvo apgulta
dešimtį kartų skaitlingesnės vo-
kiečių kariūnėnės, kuri nekarta-
mėgino ją nuo francuzų veržti,
bet visus vokiskos kariūnėnės
užpuolimus neskaitylingas fran-
cuzų garnizonas atmuše ir tvir-
tovė ta užsilaike iki karo paba-
jai francuzų rankose.

Valdžios abiejų kraštų geidžia
geresnio susidraugavimo, pataisy-
mo kaimyniškų prieštikių, bet tarp
Francuzijos gyventojų yra dar
daug nenorinčių su Vokietija la-
biau susidraugauti. Dar daugelis
francuzų neužmiršo nepasakmin-
go karo 1871 m. ir Vokietijos at-
tintų dviejų labai turtingų Fran-
cuzijos provincijų ir išmokėtų 5
milijardų frankų francuzų per
amžius taupytų pinigų.

MEKSIKO.

Miestas Juarez, netoli Suve-
nytų Valstijų rubežiaus, revoliu-
cijonierių apstotas. Gyventojai
netiki, kad ilgai Madero kariūnė-
nės mažas garnizonas galėtų gin-
dinti. Revoliucijonieriai laukia
savo stovyklose, kurios yra tik 12
mylių nuo miesto Juarez. Revo-

liucijonierių vadovas su 700 savo
vyrais pasirengęs miestą bombar-
duoti, jeigu jį ginanti kariūnėnė
neatiduos greitai. Jis laukia dau-
giau kariatojų, kurie nuo pie-
ty turi ateiti. Mieste Juarez yra
tik 400 Madero karių. Miesto
valdžios ketina miestą revoliuci-
jonieriams atiduoti, jeigu pama-
tys, kad jį apginti negalima. Pa-
gelbon apgultam miestui su 500
Madero karių iš Chihuahua iš-
traukė pulkininkas Pancho Villa.
Todėl prie Juarezo reikia neuz-
algio laukti didesnio mušio. De-
putacija miesto gyventojų atėjo
su revoliucijonierių vadovą pra-
šyti jo pasitraukti, išsivadėti
bombardavimo Juarezo, nes šu-
viai siektų El Paso, Suvenytų
Valstijų pusę, o tas galėtų Su-
venytoms Valstijoms suteikti
progą siusti savo kariūnėn
Meksiko pusėn. Revoliucijonie-
rių vadovas apreiškė, jog apie
bombardavimą miesto Juarez ten
gyvenanti amerikani pirm lai-
ko gaus žinią, kad galėtų prasi-
salinti; savo kanooles žadėjo taip
pastatyti, kad šuviai nelekty į
El Paso. Miestui Juarez duota
6 val. laiko pasiduoti be mušio,
kuom vien galima išvengti bom-
bardavimo. 27 vasario miestas
pasidavė.

CHINAI.

Ilgai tytylo garsus Činų vei-
kėjas Juanshikai, bet ant galo
sutiko būti prezidentu Činų re-
publikos. Iš Nankino Pekinan
iškeliavo deputacija oficialiai
pranešti naujam prezidentui, jog
jis vienbalsiai tautos atstovų ta-
po prezidentu visų Činų republi-
kos išrinktas. Rengiamas da-
bar iškilmingas naujo prezidento
určdan įvedimas. Tarp gyventojų
vienok nematyt didesnio su-
brūzdimo; perkeitimas valdymo
formos, matyt, mažai jiems rupi,
ar gal jie netiki, kad sosto iš-
griovimas su taip mažomis au-
sionis būtų atliktas. Tuom tar-
pu revoliucija Činose pasibai-
gė, naujų kraujo praliejimų nėra
reikalo bijoti, nes gyventojai,
net kariūnėn užtikti naujuoju
prezidentu. Činai dabar va-
dinasi "Didėji Činų republika"
su valdyboms Mandarija ir Ti-
betu.

IS LIETUVOS.

IS VILNIAUS.

Sausio 15 d. "Rutoje" buvo
Charukovo prof. Endzelino paskai-
ta apie Baltijos kalbas. Paminė-
jęs, kokias Baltijos tautos da-
bar tebera, gerb. prelegentas pa-
aiskino, kurios iš jų išnykę, kur
gyveausios ir kaip vadinasi. Iš
Lietuvos pietų gyvenc Jatvin-
gų, išnykę 12 amžyje; iš vaka-
rų — Prusai, išnykę 17 am.; iš
rytų — Galindai, dabartinėje Or-
lo gubernijoje. Kursiai — Kur-
šo gub. šiaurės vakarų dalyje,
Kauno gub. ir Prūsų Lietuvos
dalyje. Lig šiol buvusi nuomo-
nė, kad kursiai suonių giminės,
esanti neteislinga; kursiai — lie-
tuvų kilmės. Tai rodo keli kur-
šių žodžiai, pakliuvę į lietuvių
kalbą. Arčiausia kalba buvę pru-
sai ir galindai iš vienos pusės,
lietuviai ir latviai — iš kitos;
viduryj tarp jų buvę kursiai.

Toliau prof. Endzelinas pasa-
kojo kiekvienos giminės istoriją,
jį rašto atsiradimą ir tolimesnį
likimą. Galų gale prelegentas su-
pažindino klausytojus su lietu-
vių kalbos tarnėmis ir kaimy-
nų intekne ir Baltijos kalbas.

Klausyti paskaitos buvo pris-
rinkę nemaža žmonių.

Vilniaus miesto valdyba žada
intaisyti Vilniuje elektros tran-
zavus. Tam tikras miesto val-
dybos sustatytas supanymas jau
nusiustas vidaus reikalų ministe-
rijai patvirtinti. Dabar tą suma-
nyną pasiėmė svarstyti tam tik-
ra ministerijos komisija.

Vilniaus miesto kanalizacijos

darbų viršininkas, inžinierius
Senfeldas, žada šiemetai visųpir-
ma iškasti didelį kanalą lietu-
vieniui nuvartų Vileikos už-
tasai kanalas prasidėsias ties
Piatnicka cerkve, pereisias to pa-
ties vardo gatvele, Didžiąją gat-
vę ir per Teatro plečių; tenai
busias padarytas inėjimas į po-
žemių kanalą publikai pasiziu-
rėti. Iš Teatro pleciaus kanalas
eisias dviem šakom: viena eisian-
ti Ausros Vartų gatvę ligi Nau-
josios Alėjos Naujajame Pasau-
lyje; antra šaka eisianti Rud-
ninkų, Sv. Stepono, Vakzalo ir
Rodunios gatvėmis; Rodunios
plečiuje busias intaisytas venti-
lecijos bokštas, kuris busias drau-
ge to pleciaus papoėsimu. Kana-
lų ilgumas bus 6 varstai. Ką
dėl vandentraukių, tai šiemetai
busių tik intaisyti artėjantiai šu-
liniai Botanikos darže ir plium-
pų stotis, beto busias dar padėta
vandentraukio triubų 4 varstų
ilgumu.

Kun. V. Silkievič, sustabdytojo
lenkų dienraščio "Gazeta 2-Gro-
sze" atsakomai redaktorius,
šiomis dienomis vidaus reikalų
ministerio įsakymu atstatytas nuo
šv. Dvasios parapijos kamendo-
riaus pareigų pildymo ir nuo ka-
pellionavimo pradines mokyklo-
se. Be to dar kun. Silkievič lau-
kia teismo byla dėl laikraščio.

Nuo naujųjų metų valdžios
leista II gimnazijos mokiniams
lietuviams lankyti lietuvių kal-
bos lekcijas realinėje mokykloje.

Vilniaus miesto valdyba vis dar
dėlo masto apie Pilies kalno iš-
naudojimą keno, čijos reika-
lams. Valdyba, kaip rašo "K.
L." prašiusi Peterburgo archai-
ologijos komisijos leisti kasinėti
nuo priežiūra tam tikro ar-
chitektu archaioologo. Jei tokio
žmogaus neatsirastų Rusijoje,
tai miesto valdyba apsiimanti iš-
sirašyti jį net iš užsienio. Beto,
miesto valdyba pasizadanti prieš
pradedant darbus, iširti tą kal-
no dalį, kur žadamas intaisyti
kanalizacijos bokštas, begu nėra
ten žemėje kokių griuvėsių.

"Rieč" praneša iš Vilniaus, kad
čia pasikorės Maskvos draudžia-
mo nuo ugnies draugijos agent-
as Aronovič, pralošęs viename
Vilniaus klube kortomis draugi-
jos pinigus.

Vilniaus gubernijoje atidaro-
mos trejiems metams septyni nau-
ji valstiečių ligonbuciai šiuose
miesteliuose: Vilniaus pav. Sir-
vintų miestelyje, Lydos ap. Va-
barskio miestelyje, Ašmenos ap.
Voločino, Svecionių — Ignali-
noje, Vileikos — Dunilavičiuo-
se, Trakų — Jezno miest. ir Dy-
snos apskr. — Glembokeje.

— Viltis —

IS KAUNO.

Kauno lenkai buvo padavę vy-
resnybei prašymą, kad jiems lei-
syti įsteigti Kaune sąjungą lenkų
kalbos "teisėms" ginti Kauno
gub. bažnyčiose, bet leidimo ne-
gavę. Kažin ką pasakytų lenkai,
jei lietuviai imtų reikalauti to-
kių "teisų" Varšuvos gubernijos
bažnyčiose.

"S. Z. T." rašo girdėjęs, kad
Kauno lietuviai susirupinę įsi-
steigti sau Sąjungą lietuvių kal-
bos teisėms ginti žemaičių vys-
kupijos bažnyčiose, kaip kad vil-
niskė "Sąjunga".

Kauno liet. katalikų moterų
draugija žadanti intaisyti šie-
metai visą cilę lietuviškų paskaitų
taip Kauno mieste, taip Kauno
gubernijoje. Paskaitos busian-
čios apie svarbą ir reikalingumą
moterų kooperacijos Lietuvoje.

Naujai leistos draugijos. Kau-
no gub. patvirtintos šios naujos
draugijos: Vidžių uke draugie-
lė ir Panevėžio ir Vendiogalos
ugniagesių draugijos, Užpaliuo-

se kuriama paskolos draugija, prie-
kūries gali priklausyti gyveną už
15 varstų nuo Užpalių miestie-
lio.

— Viltis —

IS PANEVŽIO.

Dvarininkas Karpis susinilo
pagaliaus ir ant valstiečių žmo-
nių: emė ir pradėjo pardavinėti
savo mišką sklypeliais žmonėms.
Pirmiau parduodavo abelnai di-
deliais plotais žydams. Žydai lig-
siol iš p. K. miškų turėjo gerą
"gešeltą": nebrangiai pirkdavo,
darbininkus-kirtėjus ir vėžius
taipgi nebrangiai samdydavo;
medžio medžiagą išleisdavo į už-
sienį, o malkas parduodavo ant
vietos, miške, degtinės bravaro
savininkui p. Montvilui. Pasta-
ruoju gi laiku dvarininkas Karpi-
sus, matyt, susiprato, pamatęs
besibaigiančius savo miškus. Kad
apsigynus nuo žydu-pirklių iš-
naudojimo, prieš parduosiant miš-
ko plotą, emė suskaitinėti visus
medžius, kad žinotų, kiek rei-
kalanti iš pirklių. Kaip tik tai,
žydai ir nebegali pirkti iš p. K.
miško: jiems perbrangu. Kadangi
su žydais sulgti negalima, tai
apskeldė žmonėms. Tuo tikslu
pirdirbo mažų sklypelį, kainoją-
mų nuo 10—40 rubl. Nors ir la-
biai brangu, apskritai imant, bet
visgi žmonės gali gauti ne tik
malkų, bet ir šiekios-tokios me-
džiagos: sienojų ir k. Pirmiau
žalių nuo kelmo medžių visai
neparduodavo žmonėms: duoda-
vo tik pusausį ir vėjo išversty,
išlaistyti pasikirsti. Dėja tik, kad
musų žmonės nepratę žmoniskai
pirkti: per licitaciją varžosi, kiti
kitam koją pakia ir tokio būdu
žymiai pakelia patį sau kainą.
O daug pigiau galėtų nupirkti.

Tas pats.

IS ROKIŠKIO, Ezerėnų pav.

Kiekvienas gali suprasti, kiek
tai išnaudoja parapijos visoki
"elgetos". Budavo, ateina, prašo
"almuznos", sakosi esą tokios ir
tokios parapijos, nieko neturės,
negalys uždarbiauti... Ką dary-
si, reikia duoti, nors ir nežina-
i, kas jis per vienas. Visokių juk
yra. Vienas gal badantį, pas-
kitą-gi pinigai pusta; didžiausias
namas, geriausias arklis turi;
prisiėjęs atlaidams, važinėja, na,
ir degtinėlę maukia.

Dabar-gi rokiškiečių panašūs
"elgetos" nebelankys. Įsitaisė,
kur jie elgtumai (ubagny),
mat, jame talpins tikrus savo pa-
rapijos elgetas. Namą davė viet-
nis gr. Przedziecki's parapijos
tik turės kurą duoti, juos mai-
tinti, sumesdami po kiek kas gali
duoti, grūdais, pinigais...

Kiti, prieš intaisant, rėkė: "Ne-
reikia, nereikia, neisimokėsime!"
Dabar-gi tik džiaugias.

Vertėtų imti šį pavyzdį ir ki-
toms parapijoms. Augštaitis.

IS LIUDVINAVO, Kalv. pav.

Liudvinavičius galima pagirti,
kad jie kultūros atžvilgiu žengia
pirmyn.

Kaip štai. Pernai pastatė mu-
rinę dviklės mokyklą.

Šiemet, sausio 27 d. per gminos
sueigą didžiama balsų pripažino
reikalingu įvest pačtos stotį Liud-
vinave. Tam tikslui išrinko ko-
mitetą iš šešių vyrų tartis su
pačiu valdžia, kad atidengs pač-
tos stotį Liudvinave. Atsiranda,
žinoma, ir tokių, kurie sako, kad
ko nebūtų pirmiau, apsieidavę
žmonės, tai ir dabar nereikia.
Bet tokių pasirodė mažuma.

Kalnėnas.

IS MERKINĖS, Trakų pav.

Merkinės lenkų kuopa vis dar
tebevaro savo darbą: su gele-
žinėmis lazdomis užpuldinėja lie-
tuvius; jie muša ne tik lietuvius
giesmininkus, bet ir šiaip pasa-
linės žmones ir net svetimųjų
parapijų. Nėra turgaus dienos

ar atlaidų, kad jie apleistų ką
neprimušė.
Turgaus dieną, sausio 8 (21) d.,
jie sumušė nieko nekaltą Mar-
cinkonių parapijos žmogų No-
vieką. Vaziuojant jam namo, už-
puolė ir emė nežmoniskai mušti;
bet tuo laiku užvažiavo žmonių,
musikai pabėgo. Iš musikų teko
pastebėti keli miestelio lenkai.
Bet tai ne naujiena mūsų len-
kams mušti nekaltai žmones: jau
trečią iš eilės kartą teis musų
lenkus už muštynes. J. J.

IS PIKILIŲ.

Kiekvienas, kas tik mokės bur-
ną atverti, sakys: kvailas yra
tas, kurs, kapeikos įšiekodamas,
rublį praleidžia! Tokiais pat kvai-
liais galima vadinti musų ukini-
kus, kurie, atidavę savo ukius žy-
pams, dumia į Ameriką laimės
įšiekti. Bet žydai, paėmę jų
ukius, randa tikrą laimę...

Budrio žemelė nedidelė, tiktai
trylika dešimtinųjų žemės, prie-
pat miestelio. Vedant gerai ukį,
galima būtų žmoniskai gyventi.
Jo tėvas gyveno labai gerai: tu-
sirejo duonos ir pinigų. Sunus,
belandydamas po žydu karčiamas,
galų-gale pritruko ir duonos. Ką
daryti, kad ta žemaičių žemė to-
kia negera: negalėjo tokių tingi-
nių, girtuoklių vienos šeimynos
išmaitinti. Reikia įšiekti geres-
nio gyvenimo; o kur rasi kitą
tokią šalį, kaip Amerika. Ten
visi laimingi. Bet į Ameriką va-
keinuodavę žmonės: duoda-
vo tik pusausį ir vėjo išversty,
išlaistyti pasikirsti. Dėja tik, kad
musų žmonės nepratę žmoniskai
pirkti: per licitaciją varžosi, kiti
kitam koją pakia ir tokio būdu
žymiai pakelia patį sau kainą.
O daug pigiau galėtų nupirkti.

Tas pats.

Kiekvienas gali suprasti, kiek
tai išnaudoja parapijos visoki
"elgetos". Budavo, ateina, prašo
"almuznos", sakosi esą tokios ir
tokios parapijos, nieko neturės,
negalys uždarbiauti... Ką dary-
si, reikia duoti, nors ir nežina-
i, kas jis per vienas. Visokių juk
yra. Vienas gal badantį, pas-
kitą-gi pinigai pusta; didžiausias
namas, geriausias arklis turi;
prisiėjęs atlaidams, važinėja, na,
ir degtinėlę maukia.

Dabar-gi rokiškiečių panašūs
"elgetos" nebelankys. Įsitaisė,
kur jie elgtumai (ubagny),
mat, jame talpins tikrus savo pa-
rapijos elgetas. Namą davė viet-
nis gr. Przedziecki's parapijos
tik turės kurą duoti, juos mai-
tinti, sumesdami po kiek kas gali
duoti, grūdais, pinigais...

Kiti, prieš intaisant, rėkė: "Ne-
reikia, nereikia, neisimokėsime!"
Dabar-gi tik džiaugias.

Vertėtų imti šį pavyzdį ir ki-
toms parapijoms. Augštaitis.

Kalnėnas.

Liudvinavičius galima pagirti,
kad jie kultūros atžvilgiu žengia
pirmyn.

Kaip štai. Pernai pastatė mu-
rinę dviklės mokyklą.

Šiemet, sausio 27 d. per gminos
sueigą didžiama balsų pripažino
reikalingu įvest pačtos stotį Liud-
vinave. Tam tikslui išrinko ko-
mitetą iš šešių vyrų tartis su
pačiu valdžia, kad atidengs pač-
tos stotį Liudvinave. Atsiranda,
žinoma, ir tokių, kurie sako, kad
ko nebūtų pirmiau, apsieidavę
žmonės, tai ir dabar nereikia.
Bet tokių pasirodė mažuma.

Kalnėnas.

bažnyčioje kilo dideli sumišimai.
Pradėjus per lietuvišką evangeli-
ją vieniams giedoti, kitiems šauk-
ti: "nie kėmy po litauckn", dau-
gelis gudy pradėjo barti ir net
stumdyti trukšmadarius, kai-ku-
rios gi moteris-gudės emė verkti.
Lietuviai elgėsi ramiai; jų maža
ir tebuvo, nes pradėjus lenkinin-
kams riaušes kelti, jiems jau ne-
bemononu ir bažnyčioje buti.

Kai-kurie girdėję, kad trukšma-
dariai, kumštėmis graižiodami sa-
kyklos linkni, šaukė: kitą-kart
akmenų atsinešime ir svaidsime,
jei nemustos sakės lietuviškai pa-
mokslų. Moteris-gi gudės atsi-
liepusios: akmenimis negalime,
reikia kiaušiniams, tai ir nuodėmės
nebusi.

Kun. Burba norėjo perlaukti
trukšmadarių ataklybė ir sakė
pamokslą kokią 10 minučių, be
paliovos trukdomas. Nors, nie-
kas nieko negirdėjo, tačiau pa-
mokslą pasakė iki galo.

IS SUBATO, Kuršo gub.

Subato parapija. Žemės
kampelis. Čia niekas niekuo
nesigiria ir nesisieloja. Nors čia jau
senai yra "Blaiybės" skyrus,
bet nauda iš to maža. Daugelis
narių dar ir už pernai metus ne-
užsimokėjo nario mokesčio.

Žmonės, nors ir ne visai tam-
syts, bet vis dėlto knygų ir lai-
raščių mažai teskaito. Už tai
girtybė ir kitos nedorybės puikiai
žydi. Kokios esti girtybės pa-
sekmes, liudija kad ir tas fak-
tas: Trijų Karalių dieną buvo
pas vieną ukininką balius; namų
savininkas tuo metu pardavinėjo
degtinę, pardavinėjo, žinoma, ga-
na brangiai: už butelį 60—65 k.,
už pusę 35 kap. Susirinkę jau-
nimas girtuokliavo visą dieną
ir naktį ligi antro vakaro.

Labiausiai tvirkina jaunome-
ne vakaruskus, kurias tikrai ga-
lima pavadinti nedorybės lizdais.
Prieš pasiilksimumą nieko ne-
galima pasakyti, bet pas mus
linksminasi negražiai.

Vis tai daro praktikoje deg-
tinė. Ji tai išvadžioja mus
(nors ir ne visus) visur: ir po
stykščias, tamsias pakampes, po
purvynus ir pusvynus. Žiurek,
ir tempia kokį ukininką pro duris
į smulkę, — o tai dar ir blai-
vininką".

šventas ir neabejotinas; bet ir abejoti tad nelabai kām ir būtų, nes vien valdyboj 3 kunigai. Ton draugion gi įsibrovė jie su agitavę tamsią davatų arba "davatinių" minia, užsimindė ant tikrai veiklių ir nadingų veiklų fanatikus ir savo bičiulius, pasinaudodami bažnyčia ir savo autoritetu. Nestebėtina, kad jie užgriebę visą draugiją į savo rankas, įvedė ir savo tvarką ir visur vien tik savo dvasią platinę, o kitų paklaupę idėjomis stengiasi užkirsti kelią, ant visko, kas tik ne jų, uždedami "ve-to"; bet juos (kunigus ir kuniginius) kaltina taipogi ir lenkystės platinime. Štai arši lietuvių priešė staigiai pasitaro lietuvi ir užima pradinę mokyklą vietą. Tėvai skundžiasi, kad jų vaikai lenkinami, kad lietuvių mokykla tik iš vardo likusi lietuviška ir t.t. Bet jų visų skundų ant Liepojaus lietuvių klerikalų ir nesukaitysi! Tik trumpai pasakyti, kad Liepojaus klerikalai, kaip ir visur, stengiasi savo geležinėse rankose viską užspausti-uzgniauti, kiekvieną net dar negimusią liuosąją minia užmūšti-uzslėgti. "Tebuna čia vien tik mūsų karalystė", sako jie savo veikimu. Iš dalies jiems tas ir pasisekė, tik ar ilgai, tai klausimas.

Nieko stebėtino, kad kiti lietuvi-liepojiškiai pasipiktino tokiu kunigų veikimu, ir nepa-norėję jų jungo, sutvėrė sau kitą liuosą (bent tuo tarpu) nuo klerikalų draugiją. Ta kita draugija tai ir yra "Liepojaus lietuvių draugija". Kas iš tos draugijos bus — dar nežinoma, nes ji savo veikimo dar nepara-dė. Narių mokėstis 3 rubliai metams. Žada labai žiūrėti, kad ton draugijon nepakliūtų kokie nors "klapai", bet tik inteligentiški ir su labai gera reputacija ir geru švietisku tonu lietuvių, kuriais prieš svetimtams galima būtų pasigirti, kad "štai ir mes lietuvi-čiai esame kultūriškai žmonės, ne išpasakytai mandagūs, tik eikite ir stebėkitės!". Ir norėdami, kad svetimtams išstikrų ir kuogrei-čiausiai stebėtųsi iš lietuvių kul-tūriškumo, mandagumo, gero to-no etc., etc., jie atidavė "savo salę pirmajam vakarui.... len-kams.

Einu gatvę. Dar ištole pama-tau ant namų didelėmis puse-sieksinėmis raidėmis parašą: "Liepojaus lietuvių draugija". Pričiu prie langų, nes ten ma-tau kokią tai afišą. Skaitau — lenkiskai. Tai lenkų vakaro afiša. Kodėl taip? klausiu kaiku-rių lietuvių. Jie atsakydami kal-tina tos draugijos valdybą, kad nemokėjusi suruošti pirmutinio vakaro lietuviškai, o paskui tą sa-lę kitiems atidavusi. Mat, ta sa-lė esanti viena puikiausių mieste ir dabar tik atidengiamą, taigi reikėjo buvo būtina to salę in-taisyti pirmutinį vakarą lietuviš-ką, o jau paskui kitiems atiduoti.

Ant pirmutinio vakaro tokioj puikioj salėj laukiama daug publi-kos. Įžymėsi tos draugijos nariai aiškina, kad jokiū būdu negalėję intaisyti lietuviškoj va-karo pirmiau, negu lenkai.

Nesutikimas toj draugioj už-gimė pirmiau negu pati drau-gija.

— Mes busime didžiai kultu-riski žmonės, nekultūriškų visai neprimisime, labai žiūrėsime ge-ro tono, busime vis lietuvių, — pasakojia draugijos nariai. Nu-ciau pas vieną įžymėsių tos draugijos narių. Sėdime, kalba-me apie šį, apie tą. Ineina lais-kanės. Paduoda to laisėliu šeiminkui. Atplėšia, skaito. Viename užkietimas į tos salės pašventimą, kitame valdyba prašo adresato išpildyti kokį tai rei-ka. Pirmasis laisėliu atspauz-dintas rusų ir lenkų kalba, kitas tik rusų. Laisėlis prasideda žo-džiais: "mnogouvažajemyj Piotr Petrovič!" (vardą permaining).

Kas gi tai, manau sau, pasi-tyčojimas iš lietuvių, ar gal ko-kie nors gėseftuacheriai, prisi-dengdami lietuvių vardu, nori sau interesą padaryti?

Tiesa — salės pašventinimas tai privatinis tos salės šeiminko dalykas ir jis galėjo lietuvių kal-bos savo užkietiman neįrašyti, jeigu ji jam jau taip nemaloni, bet užkietimas nariui, tikram lietuviui, atlikti draugijos darbą rusų kalba, tai kaip šį atsitikimą išaiskinti?

Beto dar turiu pridurti, kad toja draugija turi būtetą su sąv-ginanciais geralais.

Kazijn, ar ir to būfeto veikimas

turės liudyti apie liepojiškių lie-tuvių kultūriškumą?

Bet apie tai atsakys kiek pa-lukėję patys lietuvi-liepojiškiai.

Petras.

— Lietuvos žinios —

IS RYGOS.

"Karaliaus Miške", kuris už-ima daugiau kaip 200 dešimtinių žemes palei Kišežerą, taisomas dabar miestas daržas. Butent tą vietą sumanė labiau apgyvendinti ir jau tuo tikslu žemę pada-linta sklypeliais po 500 sieksnių. Sieksnis mokama 7 rubl. Perkant pletčių reikia įmokėti po 1 rubl. duos sieksnio, toliau po 30 kap. kas metai. Nusipirkęs pletčių per 4 metus turėsias pasistatyti na-clius pagal tam tikro plėno. Namai negalėsia būti augstesni kaip dviem gyvenimais ir užinti galėsia tik trečdali pletcias; li-kusioji žemė turėsianti būti pa-vesta darželiams ir sodnamis. Vie-nas gyventojas negalėsias turė-ti daugiau pletčių kaip tik vieną. Visas pelnas iš pletčių ir moke-snių busias apverčiamas tai vie-tai pagrazinti. Busianti tenai pravesta kanalizacija, vandens trubos, žodžiu sakant, busias in-taisyti visi miesto patogumai, bet drauge busias ir visi kaimo ma-lonumai — žaliūmynas, grynas oras, ramybė.

Tikrai geras prasimanymas.

Sausio 9 (22) dieną Rygos prie-miestyje, Šreimbūse keli šimtai darbininkų padarė demonstraci-ja. Jie išėjo gatvėn dainuodami revoliucijos dainas ir nešini rau-gionomis vėluomis. Į atvykusią policiją demonstrantai ėmė šau-dyti. Sužeidė tris policistus. Po-licija taip pat pradėjo šaudyti ir sužeidė kelius demonstrantus, iš-jų tris gana sunkiai. Kiti iš-bėgiojo, kitus suėmė. Mieste po-licija padarė daug kratų.

IS LATVIJOS.

Pabaltijos kai kurie vokiečiai dvarininkai, nebegandami darbi-ninkų, prase valdžią, kad paveltų jiems išsirasyti 300 km. Ma-tomai, lietuvių, latvių nebe-siduoda jodyti.

Sausio 10 d. Dinaburke (Dvin-ske) buvo suvažiavę Kurso apy-gardos evangelikų pastoriai pa-sakabėdų dėl vokiečių ir latvių kalbų vartojimo evangelikų baž-nyčiose. Latviai reikalavę įve-s-ti Kurso ir gretimose guberni-jose, evangelikų bažnyčiose, lat-vių kalbą. Vokiečiai gi jokiū bū-du nenori įsileisti kitos kalbos, laikydami savo kalbą evangelikų bažnyčios kalbą.

"Rieč" praneša iš Rygos: 250 Rygos politechnikos instituto studentų prašė instituto direkto-riaus įsteigti latvių kalbos kated-rą. Prašymas atmestas.

IS PRUSŲ LIETUVOS.

Sausio 23 d. taip ir pasibaigė rinkimai į vokiečių Reichsta-gą. Lietuviai buvo sau du kan-didatu pasistatę, bet nė vienas nenukako į Reichstą. P. Rei-dis tik 500 balsų tegavo, nors Til-žės valsčiuje 60% lietuviškai ka-lbančių randas. Klaipeidos ir Si-lokarčiamos valsčių daugiau tu-rėjo lietuvis atstovas, bet ir čia lietuvių nebuvo gana susipratę, ir galiausiai, savųjų suklaidinti, neįstengė Jurgi Strėkį išrinkti į Reichstą. Kodėl taip atsitiko, pasakytai sunku. Kaltė gali būti laikraštinių ir inteligentų, ku-rie nemokėjo duoti savo tautie-čiams savo krašto reikalų sup-ra-timą. Laikraščiai daugiau rašė apie karaliaus Priskaus Didžiojo žnypką, negu apie Lietuvį pra-eitį ir ateitį.

Mūsų inteligentai išleido dainų ir pasakų knygtį, bet elemento-riaus dar šandien nematyti. Vo-kiečių pirkliai reikalauja net po 500 egz. elementorių, bet jų nė-ra. Vokiečių spaustuvės savo lėšomis nespauzdina. Be to, nė-ra žmonių, kurie įstengtų ir ma-zutėl elementorėlį parašyti. Lie-tuvių tautos istorijos vadovėlių, lietuvių tautos istorijos vadovėlių, o naujų jau niekas nebepara-sys.

Smalakys prieš savo mirtį kar-tą išsitarė, kad jam netektų būti pirmam ir paskujam lietuvių at-stovu Reichstage. Jo abejojimas beveik tai tiesa, nes lietuvių eina kas-kart silpnyn, jų kovotojams nieks nepadaeda, jie pradeda la-

biau ilsti. Naujų neatsiranda, nes visi mato, kokią algą gau-na tie, kurie atsidavę už tėvynę, dirba, arba ir dar tebe-dirba. Ir tikrai, jei inteligentai nesirupys daugiau kaip viens ki-tą išsivaikyti, Prūsų lietuvių li-kimas yra pavojuje.

Nesistebėsite, kad Rabi Sva-bachs buvo išrinktas 11.047 bal-sais, o Strėkys įgavo tik 7.338. Regėsi, kad Strėkys ir puse lietuvių balsų negavo.

Lietuviai nutausta vis daugiau, negaudami savo gimines praectis žinoti.

— Vilks —

IS AMERIKOS.

NORI ĮSTEIGTI ŠNIPŲ DE-PARTAMENTĄ.

Chicago dienraščio "The Daily News" korespondentas Was-hingtono rašo, kad ten poli-tiškuose rateliuose eina girdas, buk federalė valdžia daranti pla-ną suvienyti visus įvairių de-partamentų slaptosios tarnybos ir detektyv biurus vienan slaptosios policijos departamentan, kurs, tokiuo būdu, savo didu-mu ir veiklumu viršysias visų kitų šalių, dagi pačios Rusijos slaptosios policijos organizaciją. Musų valdžia, matyt, darosi vis ir vis autokratiškesnė. Politiš-kose šios šalies sferose, matyt, yra elementas, kuriam labai tin-ka Rusijos "ochrankos" veiklu-mai, ir norėtų tokią įstaigą bū-tinai turėti Suvienytų Valstijų republikoj. Netik Rusijos "och-ranka", bet lygiai tikty taipjau francūzijos "agents provocate-urs" arba šnipai, kurie prigundo žmones papildyti piktadarystės, kad paskui policija, juos gaudy-dama ir baudžama, galėtų vis didesnę įieją įngyti.

VALGIO PRODUKTŲ TRU-STAS TEISMAN PA-TRAUKTAS.

Duluth, Minn. Valgio produktų trustas patrauktas teisman už laikymą šaldykloje 15 milijonų svarų, svieto, kad galėtų svi-eto kainas pakelti. Sviestą šal-dykloje laikė su viršum 6 metu.

DARBININKŲ APSAUGOJ-I-MO SUMANYMAS.

Washington, D. C. Preziden-tas Taft persiuntė kongresui nau-ją apsaugojimo darbininkų suma-nymą. Sulgy to sumanymo: dar-b-daviai atsako už nelaimės pasie-kusias prie darbo darbininkus, ir turi jiems, arba jų šeimynoms, mokėti atlyginimą. Sunkiai su-žeisti prie darbo darbininkai, jei-gu dėlto negalėtų dirbti, turi gauti per visą anųjų pensijas siekian-čias pusę paskutinio uždarbio; lengviau sužeisti turi gauti tokias jau pensijas taip ilgai, kol su vi-su nepasveiks. Jeigu prie darbo darbininkas nužudytų koją — tai turi gauti pensiją per 66 mėne-sius; už ranką — 72 mėnesių; už akį — 30 mėnesių; už pirštą — 13 mėnesių; už rankas, kojas ar-ba akis turi gauti pensiją per visą savo gyvenimą.

TURĖJO ŠAUKSTĄ PILVE.

Pittsburg, Pa. Neseniai pasini-rė čia vyras. Doktorai, įjau-stydami jo kuną, pilve rado ši-dabrinį šaukštą velionio se-na-ni prarytą. Šaukštą tą ve-lionis prarijo keli metai atgal, ir jis jam nieko nekenkė.

KIETOSIOS ANGLYS NEBUS BRANGESNĖS.

New York. Susirinko čia vie-tinių anglių kasyklų savininkai ir nutarė, jog nėra reikalo kel-ti kietųjų anglių kainas. Ka-syklų savininkai nemano, kad reiktų kasyklose mažinti darbus, arba kad galėtų užgimti strai-kai, nes nesutikimų su darbinin-kais nėra; nesutikimų nebuvo nuo 1902 metų.

TAS LABAI REIKALINGA.

Wilmington, Del. Parako dirb-tuvių savininkas T. Coleman Du Pont, matyt, francūzas, paskiria 12 milijonų dolarių pagerinimui kelių valstijoje Delaware. Kelius kelių Amerikoj ištikro reikia, nes taip blogų paprastų kelių, turbut, nei Rusijoj nėra.

ANTRA PARTIJA STREI-KIERIŲ VAIKŲ.

New York. Atkako čia antra partija vaikų Lawrence'o strei-kuojančių darbininkų. Suvargę streikierių vaikai, traukiantį New Yorko ir Brooklyno gatvėms, di-delį išpuį ant gyventojų pada-rė. Dalį vaikų paėmė New Yorko ir Brooklyno šeimynos, nes streikuojanti tėvai jų išmaitinti negali.

MORGAN SHUSTER SUGR-I-ZO AMERIKON.

New York. Buves Persijos iš-do tvarkytojas Morgan Shus-ter atkako čia 22 vasario dieną. Ir buve jo padėjėjai taipgi iš-Persijos iškeliavo. Norėta juos sulaukyti, nes paliktos atskaitos buvo netvarkoj.

WASHINGTONO GIMIMO DIENA.

Washington, D. C. Washing-tono gimimo dieną prezidentas Taft atlankė tas vietas, kur Was-hington gyveno. Mieste Ale-xandria, Ga., prezidentas Taft sėdo ant tos pačios kedės, ant kurios Washington sėdėjo mas-sonų susirinkimuose. Mount Vernone Taft ant Washingtono kapo padėjo baltų rožių vainiką.

Amerikonai Washingtono gim-i-mo dieną apvaikščiojo iškilmin-gai Paryžių ir Londone. Pary-žiuj Suvienytų Valstijų ambas-a-dorius iškėlė puikius pietus at-stovams ispaniškų republikų. Tą dieną ir Činų republikos valdžia atsiuntė pasveikinimą Amerikos republikai.

TRUSTAS TEISMUI ATI-DUOTAS.

Cincinnati, Oh. Taip vadina-ma Grandjuri nutarė teisman atiduoti naują trustą — "Nati-onal Cash Register Co." Daytono, Oh. už sulaužymą prieš trustus užgirtų Shermano teisių. Šitam trustui užmėta: jog jis vienas su-vo konkurenciją, išpisko, o kitus išnaikino. Suponopolizavimui sa-vo dirbtuvėse išdirbystės, trustas vartojo papirkimus, atėmimą kredito ir t.t. Teisman patrau-ka 30 trusto tarnaujančių.

MELDŽIA SUGRAŽINTI MOTINĄ.

Washington, D. C. Prie prezi-dento Tafto atsiųskant su meldi-mu sugražinti motiną 15 metų lenkiška mergaitė iš Erie, Pa. ir jos mažos sesutės. Iš viso liko, be motinos globos, ketvertas vai-ky, o vienas dar žinda. Moti-na mat susipėdė su kaimyne ir už tai tapo kalėjiman pasigusta, o vaikai be globos liko. Preziden-tas Taft, gavęs mergaitę meldi-mą, liepė atleidimo komisijai da-lyką iširti.

PENKI GARLAIVIAI PA-SISPENDE.

Norfolk, Va. Smarki vėtra iš-metė ant sekulmos penkis gar-laivius: garlaivį "Madison", norvegiską garlaivį "Hermes", ang-liską garlaivius "Strathallan" ir "Elswick Manor" ir danišką gar-laivį "Nordstjernen". Garlaivys "Madison" pusiau paskandytas, o "Hermes" tapo ant kranto iš-mestas.

DĖL KACIŲ PERSISKYRĖ.

Kansas City, Mo. Teisman at-siškauk reikalaujamas perskyri-mo su pačia 74 metų Samuel W. Odell, nes pati namieje laiko 35 kates, o vyrai maistą parupinti užmiršta. Pati verčia vyrą net lovon naktimis imti po kelias kates.

ŠALTA ŽIEMA.

Springfield, Ill. Antra vasario pusė siemė labai šalta; tokios senai nebuvo. Pradžioj pereitos savaitės buvo sniego pustymai. Netoli Springfield laike darganos susisumdė dar traukiniai Burling-ton and Quincy geležinkelio. Vienas geležinkelio tarnas tapo užmūstas, o keturi pasazieriai sunkiai sužeisti. Netoli Sharps-burg nuklimpo sniege geležinke-liu Baltimore & Ohio traukinys, Sniegas sulaukė netoli Pan, Ill., keturis geležinkelio traukinius; reikia juos atkasti. Washington pav. užsnigo 12 geležinkelio trau-

kinių. Netoli Peru, Ind., susi-musė du priemiestiniai trauki-niai. Prie to motormanas nete-ko kojos, vienas pasazierius ta-po mirtinai sužeistas. Buvo di-deli šalčiai valstijose: Illinois, Michigan, Indiana, Ohio, Mis-souri, Texas, Arkansas, Kansas, Mississippi ir Florida.

NEPAKLAUSE UŽPUOLIKŲ.

Cedar Rapids, Iowa. Keli plė-šikai savo signalais mėgino su-laikyti ne'oli Bertram Chicago & Northwestern geležinkelio pa-sazierinį traukinį. Mašinistui sig-nalai pasirodė neistikimi, ypac, kad prie kelio pamatė kelis vy-rus. Todėl jis, vietoj sustoti, greitai pro tuos vyrus prašvilpė. Plėšikai, pamatę, kad jų plėnas nepasisekė, pradėjo šaudyti ir vienas šūvis mašinistui pataikė į ranką, bet traukinio sulaukyti vis-gi nepasisekė.

NAUJAS JAPONIJOS AMBA-SADORIUS.

Washington, D. C. 23 vasario dieną atkako čia naujas Japoni-jos pasiuntinys S. Chinda. Jis užima vietą atsaukto ambas-a-doriaus barono Uchida. Naujasis Japonijos ambasadorius lankė universitetą Pauso, Indianoj.

BIAURUS TARNAITĖS DARBAS.

New York. Cionykščiamė žin-dukų ir vaikų ligonbutįj neseniai pasimrė 8 maži vaikai. Dabar policija garsina, jog ji susekė vaikų mirties priežastį. Policija užtikrina, jog virtuvės tarnaitė Winfred Anders prisipažino, kad į pieną įpylė po kelis lašus nuo-dų. Buk ji tą padarė keršydama ligonių prižiūrėtojus, kurios buk jai vien bloga darė. Ji nenorėjusi vaikus numioti, kad ne-rėjusi vien juos apsargyti, kad jie rektų ir jų prižiūrėtojus ra-mumo neduotų.

DEGA KASYKLOS.

Lehigh, Okla. Užsdegė ka-syklų Western Mine & Coal Co. ola No. 5. Oloj, užgimus gai-sriui, dirbo 200 darbininkų, dau-gume atėvių. Didėsni jų dalis išsigelbėjo per aplėstą seną ša-tą, bet kasyklų užveizda mano, jog degančioj oloj yra apie 20 žmonių ir nėra vilties juos išgel-bėti.

NELAIMĖS ANT GELEŽIN-KELIŲ.

Stratton, Nebr. Netoli nuo čia išsoko iš bėgių gabenantis gar-vijus geležinkelio traukinys ir susidaužė. Užmūsta prie to 73 arkliai ir 200 avių.

North Adams, Mass. Netoli nuo čia susisumdė du prekių trau-kiniai Boston and Maine geležin-kelio. Prie to užmūsta keturi traukiniai tarnai, o sužeista jų keli. Prekių prikrauti vagonai susidaužė.

GAISRA...

Houston, Tex. Pereitos savai-tės ketverge siautė čia milžiniš-kas gaisras, kuris išnaikino apie 200 krautuvų, dirbtuvių ir daug namų. Išdegė 12 namų blokų. Tukstantis žmonių neteko pasto-gės. Nuostolius ugnies padary-tus skaito ant 7 milijonų do-larių.

IS DARBO LAUKO.

Washington, D. C. Direkto-rius pleninio trusto, Percival Ro-berts atsiškauk į Suvienytų Val-stijų valdžią su reikalavimu, kad ji kontroliuotų darbininkų uni-jas Amerikoj, nes buk jos daug blogo daro. Bet ištikro ir tru-stai, o tame ir pleninis, nemažai blogo daro, taigi ji turėtų Su-vienytų Valstijų valdžią į savo rankas paimti. Jų pleninis tru-stas ir teisman pateko.

Paterson, N. J. Sustreikavo 18000 šilkų audėjų. Audėjai rei-ka-lauja didesnių algų.

Lawrence, Mass., streikuojančiųjų audėjų New Yorkan iš-siųsti vaikai, kuriuos vietinių darbininkų šeimynos paėmė savc globon. Tarp atgabentų yra daug lietuvių vaikų, kuriais kelionė, je, ir čia jau atgabenus, rupinosi kartu su jais kel avusi p. Ona Ramanauskienė.

IS VISUR.

Rusijos svetimų tikėjimų de-partamentas išsiuntinėjo į vysku-pijų raštines aplinkraščių, kur pa-aikina, kad parapijų antspaudai galį turėti parašus tik rusų kalba.

Tripolyj, tarpe arabų, karą vedančių su italais, atsirado mer-gina, kuri arabus veda į mu-sius, pati stoja pirmose kariau-tojų eilėse.

Indijoje, mieste Bombay iš-degė didelės medvilnės krautu-vės. Nuostolių ugnies padaryta ant 250000 dol.

Pasak žinių iš Varšavos, vi-si, taip rusai kaip ir lenkai ad-vokatai atsiskak ginti Damaz Macocha, Censtachavo paunlių viennolyno zokoninką, užmūstę savo pusbroį. Advokatai sakosi: jie nenorį maišytis į vidurinius bažnyčios dalykus. Macocha byla prasidėjo vasario 27 dieną.

Ant salos Kretos sukilo gy-ventojai prieš Turkijos valdžią. Gyventojai pripažino savo val-donui Grikijos karalių. Sala Kre-ta priguli Turkijai.

Anglijoj angliakasiai rengia visuotinę streiką visoj Anglijoj ir Valijoj, kuriame dalyvautų 800000 darbininkų. Bet užgimus tokiems milžiniškiems streikams, dėl stokos anglių, turėtų susto-ti geležinkelių traukinių ir gar-lai-vių bėgiojimas, teipgi dirbtuvės. Todėl valdžia mėgina taikyti ne-sutinkančias puses.

Paryžiuje pasimrė vasario 24 d. žinomas francūzų daili-ninkas-tapytojas — Jules Joseph Le Febvre.

Austrijos izdo ministeriu li-kosi paskirtas lenkas, Dras Bi-linski.

Činų republikos naujai iš-rinktas prezidentas Juanshikai liepė nukirpti savo kasą, kurią-kaipo cesoriaus tarnas iki šiol nešiojo.

Francūzija sekantiems me-tams, savo laivyno reikalams pa-skyrė 279,000,000 dol. ir 5 mili-jonus orlaivystės reikalams, taigi daugiau negu koks kitas krastas, išėmus vien Angliją.

Prie Tarpžeminių jurių, mau-dynių mieste San Remo, 45 mo-kyklų vaikai vaikščiojo ant medi-nio prietelčio. Prietelčio didesnė dalis sugriuvo ir vaikai supuolė į jures. Kiek jų prigėrė, dar tikrai nežinia.

Iš Portugalijos valdžia dviem metam išvijo archyviskupą Bra-gos ir vyskupus Portalegra ir Lamego.

Netoli Nagasaki, Japonijos pakrantėse, susisumdė du maži

garlaiviai ir paskendo. Prie to prigėrė 45 žmonės.

Portugalijos sostinė Lisabo-noj, 1500 bulių, sugabentų čia bulių kovai iš Francūzijos, ištru-ko iš užvaro ir išbėgiojo po kai-nus ir pievas myni dami viską, ką ant savo kelio patiko; kaimuo-se sumyniojo daug vaikų. Ant galo susirinko kaimiečiai ir in-dukusius bulius suvijo į upę ir 1000 bulių prigėrė.

Viename Paryžiaus banke prapuolė kopertas su 100000 fran-ky. Bankas davė žinią polici-jai, kuri tuojaus pradėjo jieskti prapuolusių pinigų ir juos sura-do pas vieną senų popierių rin-keją, tarp senų popierių, kurias paėmė kaip išmetas iš banko ir jis nežinojo, kas kopertoj yra.

Ant garlaivio, keliaujant iš Francūzijos, iš Dieppe į New Haven, Angliją, nusivovė 27 me-tytu moteris. Pasirodė, kad tai yra lenkė Kiernowska iš Vil-niaus.

Garsus italas giesminiukas Caruso Italijoj turi net tris bu-las teisme. Jį apskundė jo nu-mylėtinė Govelli, kuri su juom išgyveno 15 metų ir turi du vai-ku, bet paskui ją giesminiukas aplėdė. Ji nuo jo reikalauja 250,000 lry. Antrame atsistakime Caruso pats skundžia savo numylė-tinę operos giesminiukę, su kuria gyveno kelis metus ir taipgi tu-ri ketelį vaikų. Ji dėl Caruso pametė savo vyrą. Caruso ją skundžia, buk ji teisme neteisėn-gai liudijo. Trečią skundžia Caru-so teisman padavė patraukdamas atsakomybėn Drą Vidor, kuris, susilpnėjęs Caruso balsui, jį gy-dė ir darė operaciją, bet apie tai plačiai išspėjo. Už tą išspė-jimą Caruso jį patraukė atsako-mybėn. Doktoras taipgi buk per brangiai reikalauja už gydymą giesminiuko.

Paryžiuj, senų ginklų krau-tuvė, kokas vyras pirkio seną karabiną. Dar kartą peržiūrė-damas savo pirkinį, jis iš vam-zdžio ištraukė popierinį kamštį ir jame rado 43 turkusų smetelius. Pirkėjas tvirtino, jog tie akme-nėliai jam priguli, o krautuvės savininkas tvirtino, jog jie yra jo. Negalėdami susitaisyti, tu-rejo kreiptiesi teisman.

Peterburgan atkako pasive-čiuoti išrinkti Anglijos parlamen-to atstovai. Jie atsilankė ir ru-siškoj dūmoj. Angliskus sžečius širdingiau priėmė tik valdžios sta-atikiskios bažnyčios atstovai, kiti priėmė juos labai šaltai.

Prūsų valdžia apsunkino ra-benimą naminių paukščių iš Pa-sijos ir Prūsos buk dėl ligų su-čiančių tarp naminių paukščių Lenkijoj ir Lietuvoj. Dabar prie rūbežiaus paukščių apžiūrinės veterinarai ir paukščius galims bus gabenti tik kietkose.

NUO REDAKCIJOS.

Visti laikraščiu stundami rankraščių turi but pažymėti autoriaus parašu ir adresu. Pasirašančieji pseudonimais, turi paduoti, Redakcijos žiniai, ir savo tikrąjį vardą. Redakcija pasilieka sau teisę atsiunčiamus jai rankraščius trumpinti ir ištaisyti. Netinkamus laikraščiu rankraščių Redakcija, pareikalavusi, grąžina autoriui atgal jo išloms. Reikia visada rašyti tik ant vienos popierio pusės, paliekant plačius tarpus tarp eilučių.

Apžvalga.

Dėl audėjų streiko.

Lawrence audėjų streikas tęsiasi jau ketinta savaitę. Streikuoją jie, norėdami bent kiek pagerinti savo sąlygas, kurios jiems ištikro buvo nepakeliamos. Niekur darbininkai, turint, nebuvo taip skandiniai, kaip kapitalo išnaudėjami, kaip Lawrence vilnų trasto dirbtuvėse. Darbininkas, apskritai imant, uždribo nedanguai kaip 5 dolarius savaitėje. Iš to uždarbio jis turėjo pragyventi patis ir užlaikyti savo šeimyną, kuomet pragyvenimas pastarais laikais tapo pabrangęs. Nėgama to, kad darbininkai taip mažą tegaudavo užmokestį, pelno godys fabrikantai dar ir kitaip pataikė juos išnaudoti. Mat didieji American Woolen kompanijos fabrikai turi pastatę ir gyvenamus namus, tiesiai gi šiuose, kuriose tuose fabrikuose dirbantieji darbininkai turi gyventi. Už lyding darbininkas turi mokėti nuo 1,75 dol. iki 2 ir daugiau dolarių savaitėje nuomos, kuri, suprantama, visai iš algos jam ir atimama. Tiesiog, verpiant, savaitėje tenzdirba, gauna, tokio būdu, tik 3 dolarius, ir turi žinoti, kaip dabar su tokia suma išmaitinti save ir savo šeimyną. Dirbtuvėse dirba beveik vien atvečiai — lietuviai, lenkai, italai etc., žmonės pripratę prie sunkaus darbo ir mažai reikalauj. Geriausia organizuotam kapitalui medega išnaudoti, juo labiau, kad tie įvairius kalbomis kalbą atvečiai nemokėjo ankščiau tarp savęs susiprasti, susiorganizuoti ir savo organizotas įgyjas pastatyti prieš išnaudotojus. Vis dėlto atėjo valanda, kad ir tie ramūs ir nedaug reikalaują žmonės nebegalėjo pakelti savo nuoskaudų ir, susitarę, pareikalavo didesnę mokesčių. Pareikalavo visai nedaug, vos 15 nuosimėčių priedo prie dabar gaunamų algų, bet fabrikantams ir tas pasirodė negalimu daiktu. Darbininkai metė darbą, darbdaviai, jiems suvaldyti, pasikvietė policiją ir miliciją. Prasidėjo atakos kova. Kuri pusė laimės, sunku permatyti, bet atsižvelgiant į tai, kad tie, šiaip palaidi ir tarp savęs nesutaria įvairių tautų darbininkai, toje kovoje vistiek moka kėjo susiprasti, susivienyti ir juo toliau, juo solidariškiau veikia ir tvirtai laikosi, reikia tikėtis, kad kova bus jų pusėj laimėta.

Tiems kovotojams tečiaus reikalinga pagalba. Atsimenant, kaip maža jie uždribdavo, negalima nė manyti, kad jie būtų galėję — kadr skurdžiausiai gyvendami — šį tą atidėti juodai dienai. Jau pat streiko pradžioje jie turėjo susitikti su alkiu, dabar gi streikas tęsiasi jau ketinta savaitę. Tada visi, kuriems abelnai darbo žmonių reikalai artai prie širdies guli, ir kadangi lawrenciečių kova, tai abelnai visų darbininkų kova su išnaudojimu — turėtų atieiti jiems į pagalbą. Visų kitų tautų darbininkai šelpia savuosius, lietuviai turėtų padėti saviesiems. Pašalpos jie labai reikalingi.

"Lietuvos" Redakcija tat nuo savęs kreipiasi į visus savo skaitytojus, į visas draugijas ir abelnai, į plačiąją visuomenę su prašymu pagalbėti skatiku savo kovojantiems broliams. Aukais reikią siųsti streikininkų šelpiamam komitetui adresu: A. Ramanauskas, 101 Oak st., Lawrence, Mass. Visas surinktas aukas komitetas paskelbs laikraščiuose.

Individualybė gali žydyti tik laisvame bendrame gyvenime; gyvenimui turi but padėtas tvirtas ekonomiškas pamatas. Gėlė niekada negali žydyti, jei jos šaknims nėra kur įsikabinti. Žmonija — tai gėlė, atskiras žmogus — jos žiedas; tas žiedas tečiaus negalės niekada išsivystyti, kol nebus išrištas kasdienės duonos klausimas. Wentworth.

Į Lietuvos visuomenę.

Auginame savo krašto pramonę — auginame savo atleities gerovę.

Lietuvių kultura kyla. Ypač tai žymu ukyje, svarbiausiame jų užsiėmime. Kitaip jau šiandien ariama, sejiama, kitaip pjauinama, kuliama. Senuosius namų darbo įrankius daugiur pradeda jau ir užmiršti. Medinę zagre, spragilą ir pjautuvą išstumia pagerintas įrankis ir mašina. Ir ne nuostabu. Pagerintas įrankis ir mašina daug geriau padaro savo darbą ir atstoja dešimtis, kaip brangūs šiandien darbininkų, kurie dažnai vargu ir surasti.

Tuos įrankius, taip pat ir kitus šio dalykus gabena mums įvairūs pirkimai iš svetimųjų kraštų, kur ukiio kultura augtėne. Lietuvos ūkininkai išmoka tiems dalykams milijonus rublių. Ir vis tai svetimiems, kurie imdami užmokesnį, nevisada duoda visai tinkamą mūsų kraštui daiktą, negalėdami ar nenorėdami taikintis į mūsų reikalus. Tuo tarpu mūsų ūkininkai, negalėdami tinkamo uždarbio savo krašte, turi dauginis tolimon Amerikon.

Tokiomis mintimis vaduodamies, burlis lietuvių svetur pramonėje besidarbuodami, ryžosi nors kiek pūminti į lietuvių rankas tokį svarbią pramonės šaką, kaip ukiio aprūpinimas, kad galėtų čia tilpti lietuvių rankelėms ir lietuvių kapitalai. Sumanė įsteigti centrali visai Lietuvai fabriką ir sandėlių žemės dirbimo įrankių, mašinų, sėklų ir t.t.

Pasirodė, kad tokios įstaigos reikalingumas visai pribrendęs, nes sumanytojus karstai pritarė Lietuvos visuomenė. Buvo įsteigta įsikėjimo bendrovė vardu "Vilija". Umai susidarė nemaža pinigų ir buvo nupirktas žinomų mūsų tautiečių inž. Petro Vileišio geležies fabrikas su visais prietaisais ir mašinomis, kuris yra visai tinkamas ukiio padargams dirbti ir sandėliui laikyti.

Dabar, svarbią pareigą pildydami, pranešame, kad "Vilijos" Bendrovė, žengdama per 1912 metų slenkstį, atidarė savo įvairius ir pradėjo veikti. Todėl prašome gerb. Lietuvos ūkininkus, vartotojų draugijas, ukiio burlius ir šiaip pirklius kreiptis užsakymais ir įvairių ukiio įrankių, mašinų, dirbtinių trąšų, sėklų ir kitų ukiui reikalingų dalykų "Vilijos" Bendrovės adresu.

"Vilijos" Bendrovės veikimas bus apskritai toks:

Ukiio įrankiai ir mašinos.

"Vilija", turėdama savo fabriką, dirbs jame išpradzius vien įvairius įrankius, kuriuos galės pdirbti ne blogiau, kaip kitai užsienio fabrikai ir, žinoma, ne brangesne kaina. Tas mašinas, kurios čia dirbti neapsimokės, "Vilija" užsakinės didesniomis partijomis užsienio fabrikuose, kur bus viskas dirbama mūsų nurodymais ir taikinama į mūsų krašto reikalus. Kiekviena mašina bus pažymėta "Vilijos" ženklu. Beto "Vilijoje" galima bus gauti mašinų lentpiuvėms, malūnams, plytinėms, aliejinėms, pievinėms ir kitoms ukiio pramonės įstaigoms. Visos tokios mašinos galima bus "Vilijoje" taisyti. "Vilija" darys bandymus, konkursus įvairių ukiio mašinų, norėdama išsiskirti, kaip jos naudingos mūsų ūkininkams. "Vilija" seks vis išradimus ir patobulinimus, padarytus ukiio mašinų technikoje užsienyje, ir stengsis tai įvesti mūsų kšte.

Mineralų trąšos.

Žinome, kad tai yra nuplėšta, mualinta žemė. Tai reikią, jog iš žemės daug, javus auginant, paimta ir maža arba, nieko jai negrąžinta. Ligšiol pas mus dirvos buvo trėšiamos beveik vien gyvulių mėšlu, kurio nevisada visam laukui užtenka ir nevisada jis užtektinai dirvą taiso. Užtat matome, jog dabar bemaž visai vartoją dirbtines trąšas. Daugelis nesąžiningų pirklių, naudodamies tuo, kad be chemijos laboratorijos negalima prekių gerumo pažinti, bruka pirkėjams negeras trąšas. Tai čia "Vilija" padės mūsų ūkininkams. Ji, imdama trąšas iš geriausių ir, žinoma, negali žydyti, jei jos šaknims nėra kur įsikabinti. Žmonija — tai gėlė, atskiras žmogus — jos žiedas; tas žiedas tečiaus negalės niekada išsivystyti, kol nebus išrištas kasdienės duonos klausimas. Wentworth.

Sėklos.

"Gera sėkla, tai pusę derliaus paskalsina", sako ūkininkų pa-

tarlė. Ir tai labai teisingai. Niekas negelbės nei trąšos, nei žemės išdirbimas, ir sėkla bus netikus. Kaip išsiginusta gyvieji padarai, taip išsiginusta, sunyksta ir javiai. Reikia karts-nuo-karto mainyti sėklas, imant jas iš kulturingesnių ukių. Ir čia "Vilija" padės, gabendama tas sėklas, žinoma, tinkamas mūsų krašto orui, iš Danijos, Švedijos, ir kai kurių žinomų Rusijos sėklų augintojų. "Vilija" pardavinės taip pat visas pašaro žolių, daržovių ir kitokių sėklas.

Kultūros darbas.

Norėdama būti naudinga savo kraštui, "Vilijos" Bendrovė rūpinis prisidėti prie Lietuvos ukiio kultūros pakėlimo. Tam tikslui skirs "Vilija" dalį savo pelno. Ji ketina laikyti kiek įsigalėdama ukiio žinovų, instruktorių, ir agronomų, kurie važinėdami galėtų daryti paskaitas, taisyti kilnojimus ukiio kursais ir įsivio skleisti naudingas ūkininkams žinias ir panokymus.

Žodelis dėl organizacijos.

Negalėdami dėl suprantamų priežasčių paremti "Vilijos" Bendrovės grynai kooperacijos pamatais, įsteigė sumanytojai "Įsikėjimo Bendrovę". Tuos pamatus, Bendrovėi sustiprėjus, galima bus pakeisti, kaip panorės dauguma narių. Pilyų Bendrovės narių įnašas nuo 5000 rubl. paprastųjų gi ligšiol buvo 500 rubl. Dabar, taikydami prie visuomenės noro, mes paprastųjų narių įnašas paskyrėme nuo 100 rubl. Tas manome bus ypač patogus ukiio ir vartotojų draugijoms, pirkliams, ūkininkams, ar šiaip pirkėjams, nes jie, budami B-vės nariais, galės turėti, be dividendų nuo pajų, dividendus ir nuo įpirkimo.

Tautiečiai! Sena kaip pasaulis patarlė sako, kad pramonė niekada negali but perdaug pinigų. Juo didesnis kapitalas, juo plačiau galima veikti, juo didesni turėti pelną. Taigi kiekvienam gerb. Tautiečių, turint atliekamą skatiką, dėtis į mūsų Bendrovę. Prisidėję prie jos, kaip ir kiekvienoje prekybos įstaigoje, turėsite gerą pelną ir kartu prisidėsite prie mūsų kultūros ir ekonomijos stiprybės pakėlimo. "Vilijos" Bendrovės tikslas — būti visada naudingiausia savo kraštui ir visgeriausiai patenkinti savo pirkėjus; mes turime vilgti, jog gerb. lietuvių visuomenė tą mūsų pasiryžimą apvertis, užjas ir ji paturs.

"Vilijos" Valdyba susideda iš: d-ro J. Basanavičiaus, inž. J. Mašiotos ir agron. J. Smilgevičiaus; jos "Vilijos" Bendrovės vardu: Piliieji ir atsakomieji nariai:

D-ras J. Basanavičius, A. Dubinskis, Inž. J. Mašiotas, D-ras Leščukaitis, J. Pesis, Agr. J. Smilgevičius, Inž. P. Vileišis, Kun. Žilinskas.

Kritika ir Bibliografija.

Teatras Žmonijos Gyvenime, jo istorija, Uždaviniai ir Vertybės. Parašė Juozas Baltrušaitis. — Žmonijų Knygynas, No. 6. Pittsburgh, Pa., 1912, 32 psl. in 16° min.

Knygutė vos 32 puslapių. Bet joje norima pasakyti labai daug, butent, išskirti aiškėn teatro vertybę bei uždavinius ir išgulyti visą jo istoriją. Be abejo, tiekioj vietoj jokios kiek nuosklesnės, ar pilnesnės istorijos negalima išgulyti, galima tik šį-į brėžterėti. Norint-gi trumpai ir su gauda "brėžterėti", reikia labai gerai brėžiamasai dalykas žinoti ir labai sumaniai paimti tik svarbiausius pobudingiausias jo apsi-reiškimus bei privalusius.

Ar pasisekė tai autoriui atlikti? Pažiūrėsim.

Pirmojoji knygelės dalį, "Kas yra Teatras ir kas jame yra", autorius gam lengvu būdu atskina dramos elementus, ar tikriaus, tik vieną svarbiausįjį elementą — negali būti vadinama drama. Tai žmogaus ingintaiji instinkti pamėgdžioti regimuosius dalykus.

Dramos elementai, suprantama, dar nėra pati drama, kaip pvzd., oksigenas žmoguje dar nėra žmogus.... Bet kas yra pati drama, autorius šito visai nepasako. Išrodo, kad dramos elementą, "nuduotąjį" veikimą, tarytum skaitytų esant jau pačia drama. Dėl to pas jį išeina, kad ir kalba, ir

mokslas, ir kasdienis darbas, ir bažnytinės apeigos, ir pati visata — yra vis teatras, drama. Viskas tai gali būti dramos elementai, bet skyrinimi kiekvienas paminėtųjų dalykų niekad nėra drama. Pasakyti, kad kalba ar mokslas ar kitas toks dalykas yra drama, arba teatras, — reikią pasakyti nonsensą. Kad "nuduotasis", veikimas tik taisyk patampa drama, kuomet jis yra tikslus, kuomet jame parodyta kokią-nors priežastis ir pasekmė, — šito autorius, matomai, nežino, nes nepasako. O kai net šito nepasako, tai, vadinasi, nei nepajudina kalbamojo dalyko esmės. Pradėjęs apie dalyką kalbėti, nepricina net prie pradžių galo, prie dalyko definicijos; apie dramos, kaip scenos ir literatūros dalyko, siokią ar tokią teoriją, tur-but palieka dasiprotėti skaitytotoji, pasak prakalboje išreikštos nuomonės: "Patįs protaukit, filosofuokit teisingu, nuosekliu keliu!" Labai gerai; tik kam tad knygelę dar autorius rašė?

Teatro "istorija" dar menkesnė negu aiškinimas, kas tai yra teatras. Kaip pirmojo daly, taip ir "istorijoj", daug neaiškumų plaukia iš to, kad autorius žodį "teatras" vartoja tai prasmėje "drama", tai tikrojo prasmėje "teatras", tarytum "teatras" ir "drama" reikštų tą patį. Sako, kad teatrai visose tautose pradiėjo religiškomis apeigomis", ir bando tai surišti su "lentinėmis pagrindomis" (13 psl.). Rašo apie graikų teatrą, bet apie indų dramą.

Apie graikų teatrą pasakyta tik tiek, kad Athenose ir kitur buvo inkurta niolatinė vieta lošimui, kad teatrus užlaikydavo valstybė, ką reikią žodžiai "tragėdija" ir "theatron", ir kad Graikioj moteris į teatrą buvo leidžiamos. Ir tai jau visa graikų teatro istorija! Kad-gi nors koks svarbesnis dalykas būtų paminėtas. Bet ne, kaip tyčia, patįs mažmožiai. Ir tie dar su stambiomis klaidomis, pvz.: sako, tragedija kilti iš to, "kad senovės aktorai-lošėjai ankaudavo dievui Dionyzui ožį — tragos grekiškai". Bet-gi ožio neaukandavo. Tragedija reikią ožį daina, tokia daina, kurią dainuodavo choras, vaizdines savimi ožius, arba saijūg. Sako, "grekų lošimai kartais buidavo toki ilgi, kad viena diena nepasibaigdavo". Bet-gi nei vienas užsilikusis graikų veikalu taip sakyti neleidžia. Visi jie neilgi; paprastai, trijų aktų su prologu ir epilogu.

Indų dramos "istorijos" yra tik tiek, kad pasakytą, jog drama indų gyvenime buvo svarbus dalykas ir jog nuo 1 iki 10 amžiu jį buvus "klesiška" (žodį "klesiškas" supranta autorius nei šiaip nei taip, sako, buk jis reikiąs tą patį, kaip "pavyzdingas"). Bet kaip-gi ta drama augo, kokią buvo, kuo skiras nuo kitų? Apie tai nei žodžio. Autorius randa "paminėjimo verta" tik puolimo periodo dramą "Hamun-Nataka", bet apie "Mriečhatiką", apie Kalidasos bei Bahavuti's klasiškus veikalus tai minėti neverta. Ir tai vadinasi istorija!

Toliaus išguldamos: chinų, japonų, žydų, aigypietčių (sic), senovės Amerikos, Rymo, vidurinių amžių ir naujosios gadynės teatrų "istorijos" yra tokios-pat; iš jų nei mažiausio supratimo negalima gauti apie tai, kokios-gi buvo svarbiausios ar menčiausios ar jau kad ir by-kokios šios ar kitos dramos ypatybės. — Vieną skirtumą tenini autorius — tai "tikybinės" ir "svietiškos" dramos skirtumą, tą skirtumą, kurs dramai, kaipio tokiai, būdinti turi mažiausią svarbą.

Knygutės pabaigoj autorius kalba apie "žmonijų teatrą". Ką jis šito pavadinimu nori pasakyti, man bent neaišku. — Ar mano apie kokią ypatingą naują dramą? Bet drama jau savo esybėje yra tokia dailės šaka, kuri būti būl prieinama, suprantama daugeliui žmonių, maž-daug visiems, kas tik atėjo teatran. Kai ji tokia nėra, tai dažniausia net negali būti vadinama drama. Tai žmogaus žvilgsniu sprendžiant, apie kažkokią naują, ypatingą "žmonių teatrą" nėra prasmės kalbėti. Gal autorius mano, kad mokeskis už teatro lankymą būtų lygiai visiems pakeliamas? Taip, šitai yra svarbu. Bet tai jau grynai ekonomiškas klausimas. Gaila, kad autorius savo minties nepajėgė aiškiaus išreikšti, ir, kaip matyt, menkai suprato jo

Copyright, 1912, by American Press Association.

C. B. LEWIS.

vienas žymiausių Amerikos humoristų, žinomas daugiau pseudonimu M. Quad. Literatūriškieji rašiniai apvaikščioja dabar jo 70 metų gyvenimo ir 50 metų literatūko veikulno jubilėjų.

paties mūdodomošius Rousseau, Diderot bei Mercier'ą, kurie, išskyrus Diderot'ą, dar-gi nelabai jau svarbius yra autoritetai sulig dramos dalykų.

O dar gailiaus yra tai, kad šitos autorius knygelės skaitytojai tegaus tokį menką, tokį neaiškų supratimą apie dramą, jos esybę ir jos istoriją. Kl. J.—is.

Iš Chicagos Lietuvių Gyvenimo.

Aušros paskaita.

Nedėlio, kovo 3 d., 3 val. po pietų, Aušros salė (3149 So. Halsted st.) įvyks devinta iš eilės šiame sezono Aušros paskaita. Skaitys K. Kasputis temoje: "Pietinė Amerika: Brazilija, Uraguai ir Paragvai". Paskaita bus iliustruota stereoptiškais paveikslėliais.

"Is Meilės."

Dram. Ratelis L.S.S. kuopų Chicagoje, 25 d. vas. Hull House teatre, statė Togobocnio dramą "Is Meilės" ("Žydė perkrikštė"). Drama yra klasiška, svarbi, daug ko pamokanti. Tik gaila, kad tokiame veikalu sulosti Dram. Rat. spekos buvo persilpnos. Vi sur buvo regima tinkamesnių charakterių stoka. Taip, pvz., Sorė (Dundulienė) turėjo būti jaunėsnė, ne tokio stambiu kunu (ji galėjo tiktai senos našlės rolei); Leiba (Sankunas) buvo truputį per jaunas sulgy savo dukters Sorės, bet užtat jis pažymėtinai gerai atlošė savo rolę.

Jonas (Uktveris) visai neišrodė tokio tipo, kurį merginos galėtų akiai įsimylėti; jis turėjo būti ne paprastas "muzikas", bet koks nors ypatingas charakteris. Šiaip visai paikai, nenatūrališkai atrodė. Kokios tai turėtų būti pusprotės tos mergos, jeigu būti ginėtų ir žudytųsi ir kerštautų dėl paprasto, neilavinto, šurkštans budo, ir dagi bėdino bernioko! Danutė (Alginavičiūtė) negali būti vadinama drama. Tai žmogaus žvilgsniu sprendžiant, apie kažkokią naują, ypatingą "žmonių teatrą" nėra prasmės kalbėti. Gal autorius mano, kad mokeskis už teatro lankymą būtų lygiai visiems pakeliamas? Taip, šitai yra svarbu. Bet tai jau grynai ekonomiškas klausimas. Gaila, kad autorius savo minties nepajėgė aiškiaus išreikšti, ir, kaip matyt, menkai suprato jo

Siitos dramos charakteriai yra taip nepaprasti, kad jų prideriančiam atlošimui reikią didelio gabumo, lavinimosi, studijavimo ir abelno supratimo. Reikią lošėjams ne vien kuniškai tikti, bet juo labiau dvisiškai ir protiškai.

Nešant tokių išrodymų, tokio būtinio inėjimo kito, perstatomo, sielon, perstatymas nedarė didelio, tragiško įspudžio. Žiūrėtojai vien-val juokėsi. Ko juokėsi? Juk ten nebuvo ko juoktis. Gal publika buvo per žema? Nesuprato veikalo? Gal daugumas ir nesuprato, bet ir paprasčiausias žmogelis supranta įspūdžius, jeigu jie jam tikrai perstatoma. Ypač paprasti žmonės greičiaus pasidnoda įspūdžiams, kaip išlavinti. Paimkime vien tą momentą, kuomet Leiba tragiškai prakiekia dukterį. Jis padarė didelį įspūdį ant visų. Tegul Sorė nebutų išrodžiusi kaip taunkin, kuomet ją apgailavo, kad ji labai sumenkusi ir susisukusi iš vargo, nebutų buvę juokinga. Pabėgimas Sorės irgi yra įspūdingas, tragiškas dalykas, bet kuomet čia ji rangėsi pro langą, sakydama: "O, kaip sunku!" — buvo juokinga, nes išrodė, kad išties jai sunku tokiai išlįsti pro langą. Toki pat išrodymai buvo ir su Uktveriu, dievai žin kuo susukusiu žydės ir Danutės galvas.

Buragas ir Juška labai puikiai atlošė girtus muzikus. Kaimiečiai, ubagai taipgi puikiai, natūrališkai išrodė. Tas lietuviams pažįstama, suprantama. Kas nepažįstama, ką reikią tyrinėti, studijuoti, ten mūsų lošėjai savo išrodymais netoli žengia.

Sankmo nors buvo nepaprastai sunki rolė, bet jis pataikė joje atsižymėti. Alginavičiūtė pasirodė turinti gabumą ir galinti lošti, bet reikalauja dar pasilavinti. Iš jos galima geros arstistės laukti, jei pasistengs scenos srytyje pasidarbuoti ir pasilavinti.

Kiti, mažiasis žymias roles turėjusieji, buvo: Kriščiukintė, Kalvaiciūtė, Prušinskas, Vilnaitė, Augustinavičius. Negalima aplenkiti nepažymėjus Prušinską, kaipio vieną tarp žymyųjų mūsų lošėjų, sąžiniškai atliekančių savo paimtas roles.

Žmonių buvo taip daug, kad daug netilpo į sėdynes.

Jo. Vis—kas.

Paskutiniame antrakte p. Ant. Kvedaras, pasirodęs ant pagrindų prie užleistos kortinos, trumpoj prakalbėlėj perstatė Lawrence straikuojančiųjų audėjų vargą ir kreipėsi į publiką su prašymu, kiek kas gali, medėgiškai juos sušelpiti. Perėję su skrybelėmis kolektoariai surinko lawrenciečiams aukų, regis, 23 dolarius su centais.

Lietuvių moksleivių draugija.

Mums praneša, kad perėitą savaitę tapusi inkurta Chicagos augstesniasis mokyklas lankančių lietuvių draugijelė, kurios įsteigimu jau nuo seniau rūpinėsi. Artesnių vienok žinių apie ją dar neturime.

SPORTAS.

Tvirtuolių ristynės.

Subatoj, vasario 24 d., School Hall svietainėje prie 48-tos ir Honore gtv. buvo ristynės, parengtos chigagiečiams žinomo Frano Dalkaus (Baltos Rožės Klubio nario). Pirmu du ristos sumenkusi ir susisukusi iš vargo, nebutų buvę juokinga. Pabėgimas Sorės irgi yra įspūdingas, tragiškas dalykas, bet kuomet čia ji rangėsi pro langą, sakydama: "O, kaip sunku!" — buvo juokinga, nes išrodė, kad išties jai sunku tokiai išlįsti pro langą. Toki pat išrodymai buvo ir su Uktveriu, dievai žin kuo susukusiu žydės ir Danutės galvas.

Buragas ir Juška labai puikiai atlošė girtus muzikus. Kaimiečiai, ubagai taipgi puikiai, natūrališkai išrodė. Tas lietuviams pažįstama, suprantama. Kas nepažįstama, ką reikią tyrinėti, studijuoti, ten mūsų lošėjai savo išrodymais netoli žengia.

Sankmo nors buvo nepaprastai sunki rolė, bet jis pataikė joje atsižymėti. Alginavičiūtė pasirodė turinti gabumą ir galinti lošti, bet reikalauja dar pasilavinti. Iš jos galima geros arstistės laukti, jei pasistengs scenos srytyje pasidarbuoti ir pasilavinti.

Kiti, mažiasis žymias roles turėjusieji, buvo: Kriščiukintė, Kalvaiciūtė, Prušinskas, Vilnaitė, Augustinavičius. Negalima aplenkiti nepažymėjus Prušinską, kaipio vieną tarp žymyųjų mūsų lošėjų, sąžiniškai atliekančių savo paimtas roles.

Žmonių buvo taip daug, kad daug netilpo į sėdynes.

Jo. Vis—kas.

Paskutiniame antrakte p. Ant. Kvedaras, pasirodęs ant pagrindų prie užleistos kortinos, trumpoj prakalbėlėj perstatė Lawrence straikuojančiųjų audėjų vargą ir kreipėsi į publiką su prašymu, kiek kas gali, medėgiškai juos sušelpiti. Perėję su skrybelėmis kolektoariai surinko lawrenciečiams aukų, regis, 23 dolarius su centais.

Tikėjimų Istorijos Rankvedis.

Su pavelkslais.

Parašė bendradarbiaujant kitiems mokslininkams

P. D. Chantepie de la Saussaye

Teologijos prof. Amsterdamė.

Vertė J. Laukis.

sakas, abelnai visokius pasakojimus. Gyva jų fantazija gaudavo pertai pagcldaujamą maistą, priegtam ji arba is girdeto tvėrė toliaus, arba gi girdėta jie stengėsi papildyti, rinkdami naujas žinias apie savo pačių praeitį ir apie kitų tautų gyvenimą. Episkoji graikų poezija ir istoriografija išaugo ant šito palinkimo dirvos. Jei pridėjus prie to poetiškuosius siekimus, kurie buvo pas graikus tokiam laipsny, kaip nē pas jokią kitą tautą, tai bus aišku, kokiū būdu mytas, vadinamas, pasaka apie dievybę, tai besigretinant prie padavos, tai besitveriant laisvos poetiškos tverybės procesus, teip pastebėtinai galėjo išsivystyti graikiškame tikėjime. Dievuotam graikui šitie mytai turėjo, gal, daug mažesnę vertę, negu aukos, tarnavimas dievams ir šventos šventės; bet mums, neišsėmama mytiškos tverybės įiega, šita didėji graikų tikėjimo ypatybė likusi tuomi, ko pas kitas tautas negalima rasti tokiam laipsny, ypač jei žiūrėjus į tai, prie kokio tikėjimo ir meno vienumo privedė šita mytų apštis.

Teisybė, kad is šito vienumo daugiau patogumo laimėjo menas, negu tikėjimas. Poetiškioji išraiška nėra augščiausia tikėjimisko jausmo gyvasties forma, ir paprastai griežtai išreiktas estetiškas tikslas tvirtai žengia pirmyn tik veiklios doriskos įiegos dėka; teip tas atsitiko ir pas graikus. Rods, jie nebuvo griežto doriskumo tauta; jie negyveno po įstatymo valdžia, kaip žydai, ir nestatė savo uždavinii kovos su visa kuo piktu ir nevalyvu, kaip persai. Bet tuomi laisviaus jiems pasisekė išvystyti žmogaus prigimtis, ir amžinas kulturiškas graikų darbas yra tame, kad jie sutraukė hieratiškuosius pačius, slėgusius Rytus per visus laikus, suvokė pakelti žmogaus gyvenimą augščiau varžančios senovinių tikėjimiskų padavadijų prievartos ir atliko tą pakėlimą nenaikindami podraug tikėjimiskybės. Bet žvelgdami nuo etikos atžvalgos į šitą laisvą asmens vystymąsi, matome, kad jis turėjo ir savo pavojingą pusę. Prietam, matyt, tankiai aukota daugiau kaip reikia atskiros asmens laibui ir negana rupintasi tvirtu visuomenės ir jos kultūros pastovumu. Apskritai, sociališka etikos pusė pas graikus buvo sulyginamai silpna. Tankiai neištikimi žodžiu ir darbu graikai, kaip praneša jų pačių pripažinimai ir liudija vienvalinės bylos dėl apgavysčių, lengvai pasidodą jausmų ir jūrtinumo užsidegimui, kaip pakaktinai parodo jų rašliava, dar žydinciamis jų tautos gyvenimo laike susilpnino abi butiniausias risančias vidurinio draugijos gyvenimo gijas. Dar pražutingsniu graikų kulturai buvo jų visiškas nesugebumas vesti nuoregią politiką ir, pasitraukiant nuo privatinii smulkii viespatybių bei partijų reikalų, susijungti į vieną politiską vienasitį, į graikišką valstybę. Vienvaliniais vaidais gentės ir viespatybės kainai silpnino viena-kitą ir padarė šalį lengvu grobinii romėnams; jau vienas palinkimas prie vaidų be abejonės butų pražudęs visą helėniską reikalą, jei, priešingai jam, tam tikra savo helėniskumo samonė, paėigos, kalbos, tikėjimo ir papročių giminingu mo jausmas geresniuose perioduose graikų nebūtų suvedę į ideališką vienybę, sulyg kurios jie galėjo tvirti savo dvasiską kultūrą.

Šitos doriskos silpnybės apsiireiskia ir graikų tikėjime. Bet visgi graikai nepaliko be paisyimo rimtos gyvenimo pusės. Priesingai, jų poezija pasiekia net savo augščiausią laipsnį išjautojime tikėjimisko baimės nuo neatsiprasomų galybių, su dievisku nepalankumu persekiojančių piktadarių; buta teipgi tikėjimiskų bruzdėjimų, kurie, pav., orfikų bruzdėjimas, labai rimtai kreipė suzinodintų atidžią į etiskąją gyvenimo slapybę. Bet, ant kiek mēs pažystame paprastų valstiečių tikėjimą, darosi indomu, iki kokiam laipsniui jo idėjų rate doros priedermė pasitraukia į užpakalį; kaip to tautos auklėtojas, šitas tikėjimas padarė labai nedaug, ir svarbiausios etikos idėjos, kurias mēs kalti esame graikams, išėjo ypatingai is tikėjimiskų bendriųjų tarpo, atskilusiu nuo laudinio tikėjimo, arba net is tarpo laisvai manančių filozofų. Politiską partikuliariybę teipgi pastebame ir tikėjime. Atskiri kultai iki paskuciausiam laikui užlaikė vietinį pobūdį, kurį jie turėjo išpradžios; jei net jie kartais ir susimaišydavo, tai graikai visgi niekuomet nepriėjo šitame su maišyme prie abelnos pamaldos tikroje žodžio prasmėje, — priesingai, jie priėjo prie abelnu dievų toje formoje, kioje juos "sutvėrė" homeriskioji poezija, priėmė tikrybėn olimpinii dievų ciklų. Apie šitą mytologišką tvarišką veiklumą reikia paminėti dar dėlei to, kad jis sutvėrė pamatą ideališkam graikų vienumui, "graikiškam svetui", ir pasekamioji klasiška poezija dvasiskai suvienijo graikus šitame pačiame panteone. Tikėjimas sustiprino graikų vienybę dar ir kitokiu būdu, butent, šventinėmis žaisnėmis, kurios turėjo tikėjimiską pradžią ir išliko iki visuotinai helėniskio pobūdžio. Priesingai, orakulų intekmė, kuri, kaip žinoma, perėjo vetinio kulto ribas ir kuri aciū paskutinei aplinkybei, netarnavo tokiam laipsny tautiskam tikslui; priesingai, orakulai, po teisybei užsimindami klastomis, buvo ne be kaltės sulyg skaudaus Graikijos ardymo.

Čion nėra reikalo atkartoti tą, kuo buvo graikų kultūra pasekamajai žmonijai. Ji yra taja jaunybės versme, is kurios dar ir dabar europinė dvasia turi semti užlaikymui savę sveikame padėjime. Bet mēs galime patėmyti tą aplinkybę, jog graikų tikėjimas padarė intekmę ir tikėjimiskų pasekamųjų europinių tautų gyvenimą. Poapaštalinės bažnyčios dogmatų tverimas atsibuvo išpradžią ant graikiškos dirvos ir tuluose atsitikimuose po graikų tikėjimiskos mąsties intekmę; senoviniame kriščioniskame kulte mēs teipgi randame graikiškus elementus ir turime pamatą manyti, jog rasime jų dar daugiau. Šito susilietimo tyrinėjimas yra vienas is sunkiausių teologijos uždavinių, nes jis turi liesti tamsiausias graikų tikėjimo sritis: slaptus kultus ir vėlesnį tikėjimisko samonės suziaurėjimą.

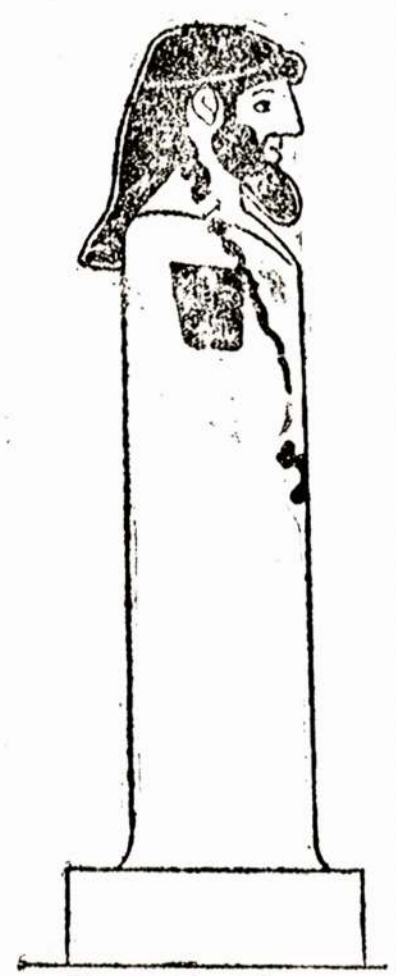
106. VERSMŲ PERŽVALGA.

Minėjome jau, kad versmės, esančios pas mus, nėra lygios vertės, ir kad artėsnis prisizūrejimas dalykui privedė prie jų perkainojimo. Ant pirmos vietos, kaip vis to tarmio pagrindas, dabar stovi archeologiskieji tyrinėjimai. Nors su jų pagalba yra galima tik nuotruakinė pažintis ir pilno vaizdos jie neduoda, bet jie supažindina mus su seniausiais laikais; jie apsaką mums kasdieninį tikėjimiską gyvenimą ir kulto apeigas, ko negalėjo, ar nenorėjo papasakoti rašliava; antgalo jie paduoda mums į rankas siulą apribojimų laiko ir vietos istoriskai tikėjimiskų žinių nuo seniaus mums žinomų. Bet svarbiausiu yra tas, kad tikėjimui perėjus per tiekios daildrių rankas, kaip ve graikiškas,

kuomet poetas, perduodamas ji, kas sykis drauge su juo vertė kalbėti savo idėją, skulptorius — savo formą, tai ypatingai yra svarbu tiesiog prieti prie žinomios tikrybės kitu keliu. Parašas ant paminklinės lentos, arba ant pašvenčiamosios platos, sako tiesiog tą, kas atsitiko, kas įvyko buvo manyta ir žmonių pripažinta; akmentasis, pinigius, arba piešėjas ant vazų perduoda mums tikra pavelkslų ir ženklų kopija, inprastus suopročius apie dievus ir mytus. Atkasos dideliuose trobesiuose bei šventnamiuose, pav., Eleuzine, suteikia branginamą medžiagą, nors jos ir neapšviečia seniausiu kulto išsivystymo laipsnių, kuris išpradžią neturėjo

Pav. 40. Artemida Efeziskė

Pav. 41. Hermas.

šventnamių. Is sarastų šitose iškasose dievų paveikslių, puikiai dailės darbai neužima pirmos vietos sulyg savo svarbos tikėjimo istorijai; rolę ypatingai šventų losė arba visai primityviskieji stabai, kaip, pav., Artemida ant žvėrių galvų kruvos, arba ant apatšyto medžio kelmo, nenudirbti hermai ir k., turėjusie podraug, kaip ir reliefiniai ant altorių paveiksiai, tankiai vietinį pobūdį; arba daug kalbančios smulkios emblemos, kurios paprastai išnyksta augstėnėse dailės formose. Kaip daug galime mēs patirti is antkapinių paminklų, turinčių ant savę begudrybinius suopročius paveikslinius apie vėlę ir myrį, gedėjimo formą ir t. t., kuomet is parašų ant jų skaitome pažvalgą į mirusio likimą! Apie tą tolygias idėjas kalba mums rakštai ir jų turinys; labai gausias žinias apie mystiškus suopročius sulyg svieto anapus kapo duoda mums auksinės skardelės, kurios dėta kapam drauge su nabaštiku. Didelį turą padaro paveiksiai ant vazų; negana to, kad jie gyvai piešia daugybę mytų apie dievus ir ypatingai didvyrius padavus, bet dar jie stato prieš mus akis besikeičiančių vaizdų eilės visą tikėjimiskų ceremonijų eigą. Tokiu būdu ant vienos vazos matome visokias aukojimo proceso valandas, ant kitos tris eleuziniskos paslapties regyklas ir t. t. Priežastis tokiam paveikslinimui ypatingai radosi tuomet, kaip didelė indų daugybė buvo skiriama laidojimui, pelėnų, arba aliejaus supylimui, kuriuomi tepta antkapinis akmuo.

Kas nori mytologiškoje senovybėje stūsti istoriską siulą, tas niekur nesuseks jo vystymosi tokiamė nuosaikume, kaip tyrinėjant piniginius turtus. Nuo vietos į vietą, nuo kartos į kartą veda mus skaitlinga pinigų eilė per graikų gyvenimo sritį; ji parodo mums smulkiais, bet tankiai labai tikrais paveikslais dievus globėjus, šventynes, ar numylėtus tikėjimiskius suopročius, kurie tam tikrame laike turėjo didžiausią svarbą atskiroms viespatybėms ir valdovams, lygiai teip pat, kaip brangieji akmenys su brieziniams ant žiedų ir antspaudžių parodo mums tam tikrų žmonių simbolus. Nuosekliąs kalba parašai, kurie apskritai turi buti laikomi kaip viena is svarbiausių versmių; jie turi ypatingą svarbą dar todėl, kad jie apriboja istoriskio paminklo vertę ir kalba eidami tiesiog is tuolaikinio dalykų padėjimo. Įvairiausių parašų daugybė yra surinkta "Corpus'e inscriptionum Graecorum". Mēs randame čion antkapinius parašus ir lenteles su užrašais ant jų pažadais, trumpus parodytų paveikslių išaiškinimus, orakulais klausimus ir jų apreiškimus, žinavimui taisykles, prakeikimo formulas; prie mus menkos graikiškojo kulto pažinties turime tenkintis turedami net sausas atskaitas apie tikėjimiskų švenčių tvarką, pajamų, kunigų surašą ir t. t.

Rašliava is dalies suteikia mums tiesioginius tikėjimisko gyvenimo apsiireiskimus, is dalies tvirtinimus, savo paėigą kaltus mokslo reikalams. Pačią pirmutinę ir pačią svarbiausią pirmosios grupos dalį turėtų padaryti šventi tekstai, jei tik mēs juos turėtume; bet, išskyrus nedaugelį liekanų, visi jie žuvo be pėdsakio ir mēs turime pasitenkinti menka pažintimi to, jog senuose laikuose pas graikus buvo apėiginė rašliava ir buvo vartojama tvirtai įsteigtos prisaukimų ir pamaldinių giesmių formulos. Su šita poezija kulto padava, žinoma, turėjo suvesti į susirišimą senovės mytiškuosius giesmininkus: Muzėją, Eumolpą, Pamfą ir muzų nubaustą Taminrą, teip lygiai, kaip Indijoje jis su Vedomis jungė — Rišas; visgi prisimena inagiskieji trakiškojo giesmininko Orfėjaus žodžiai, o lykiškasis giesmininkas Olenas skaitytą vartojamos prie Apollono kulto poezijos atstovu.

Mēs gerai žinome, kad pirmapradinės kulto vietose, Tessalijoje ir ant Kretos, šventi sokiai atsibudavo su muzika ir giedojimu ir kad kitose vietose, procesijų laike buvo giedama šventos giesmės. Tokiu būdu Apollono garbinimas Delose ir Delfuose atsibudavo su kuoriniais giedojimais, pėnais; Dionyzo garbinimas ditirambais, kuomet giesmė, kurią giedojo kunigas, laikydamas pamaldą, vadinata teipgi nomos. Greta su tokomis giesmėmis buvo dar orakulų poezija. Is svarbesnių orakulų žodžių buvo sudedami rinkiniai; vienu is tokių rinkinių kaipų versme pasi-naudojo Herodotas.

Pas spartus teipgi užsiliko jų šventi nutatimai, teip vad. Likurgio rėtrai. Yra žinoma, kad tulos is poetiskų formų, kurių vėliaus laikėsi svetiojioji poezija, buvo kulto sutverta, arba gi kultas patarnavo priežastia jų atsiradimui; antai tragėdija atsirado is ditirambų Dionyzo garbei; episkasis heksametras savo pradžią kaltas numylėtam dievų vardų grupavimui po keturis hieratiškoje poezijoje; nesne-kant jau apie daugybę smulkmenų, kokiomis yra dievų prie-vardžiai ir prisaukimai pas Homerą, genealogijos pas He-ziodą, kurie reginai yra perimti is kulto poezijos.

Artimiausias svetioskos poezijos tikėjimo istorijai ver-tės apribojimas bus sekancio specialisko išdėjimo dalyku; priesingai, šitoje versmių peržvalgoje butinai turime pami-nėti istoriskas graikų padavas apie jų tikėjimą. Nedaugė-lis likusių iki mūs senovės logografų nuotraukų parodo, jog šitie seniausieji graikų istoriskos pažinties atstovai smar-čiai maišė savo pasakojimus su mytiškomis sakmėmis ir (Toliaus bus!)

Dr. Emil Loebl

KULTURA IR SPAUDA

LIETUVIŲ KALBON IŠVERTĖ
VAIDEVITIS

—O:—

(Tasa).

"Laikraštis" — sako Cucheval Clarigny*

* Histoire de la presse en Angleterre et aux États Unis. Paris 1857.

— yra spaudos meno kudikis, nes be jo negalima buti nei manyti apie laikraščio gyvavimą. Isplatinimo greitumas, galėjimas spaudinti neapribotą egzempliorių draugybę, surinkimas daugelio medegos parankiuose, nes mažuose rėmuose, visos tos pamatinės sąlygos negalėtų egzistuoti be spaudos meno pagalbos.

Čia jau skverbiasi galvon klausimas, ar tasyk *ranka rašytieji* leidiniai, kurių daug randame istorijoje net iki pat XIX amžiu, galima skaityti laikraščiais?

Išrisimas to klausimo yra to dėlei labai svarbus, kad jisai išriša sykiu klausimą dėl laikraštijos tėvynės, už kurią maža ką mažiau miestų varžosi, negu už Homero gimtinę. Jeigu galėtumėm rasytas publikacijas (leidinius) pavadinti laikraščiais, tada *L'encyclopédie* savo "Notizie seritte" laimėtų laikraštijos tėvynės garbę, jeigu tiktai senamžis Rymas, atsisaukdamas į savo "Acta diurna", nepareikalautų savo teisių. Jeigu vėl spauzdinimą ir platinimą su mašinierijos pagalba pripažįsime kaipo butiną sąlygą, tuomet laikraštijos tėvynė bus Frankurtas ant Maino, kur Ege-nolph Emmel 1615 metuose pirmą sykį pradėjo spauzduoti ir leisti sykį savaitėje laikraštį.

Suimdami kruvon visa, ką pasakėme, turime apriboti laikraštį taip: *laikraštis — tai toks leidinys, kurs pasirodo reguliariškais laiko protarpiais, kurs dėl savo didelio išsėnamų egzempliorių skaičiaus lengvai prieinamas plačiausiai visuomenei, turi kolektyvų turinį ir abelnu charakterį ir užsiima gildinimui pereinamojo laiko visuomenės gyvenimo klausimų, reikalų ir slygų.*

II.

SPAUDOS PADALINIMAS.

Prie spaudos padalinimo visupirma skverbiasi viršun laikraščio sugrupavimas sulyg *jų turinio*. Is atžvilgio į tai, kaip spauda užsiima visuomeniskiojo gyvenimo reikalais, arba kaip ji apsilenkia su jaisiais, reikia spaudą padalinti į politiską ir apolitiską*. Pa-

* Apolitiska. — tiekpat ką "ne-politiska", taigi politikos dalykais neužsiimas.

dalinimas savyje geras, bet reikia pažymėti, kad negalima čionai nustatyti tikros ribos. Milziniskioji politikos intekmė ir visuomeniskajį gyvenimą daro tai, jog prie leidinių, kuriuos priskaitome prie apolitiskųjų, priklausom profesionaliai ir humoristiskieji raštai, nors ir šie visuomet esti su politiskaisiais dažais. Skirtumas padalinime galėtų buti nebent tame, jog politiskąją spaudą skaitome tą, kuri išimtinai ir sistematiškai pasisėvėčia politikai, kuomet anoji užsiima politika tiktai nuosaliai, kaipi netyčioms. Skirtumas, be to, dar yra tame, jog kuomet politiskioji spauda tarnauja tulai pakraipai ir turi kokias-norint partijinės tendencijas, spaudai apolitiskajai rupi vien tiktai reališkajai dalykų perstatymas ir bešališkos žinios.

Ne pats traktavimas politikos dalykų daro skirtumą tarp tų dviejų laikraščių rūšių, bet budas ir tendencija, kaip tie reikalai traktuojama.

Politiskioj spaudoj reikia atkreipti atydą į didelį skirtumą tarp dienraščių, savaitinių ir mėnesinių laikraščių. Tarpinė (vidurinė) vietą užima grupė laikraščių, išėmančių kelis sykius savaitėje. Skirtumas tasai nėra grynai paviršutinis, nepriklausia vien nuo to, kokiais laiko protarpiais jie pasirodo, bet juoba nuo to, kokia tų įvairios kategorijos laikraščių rūšis ir jų moralis arba doros laipsnis.

Reikia pažymėti, kad is visų tų įvairios rūšies laikraščių, dienraščiai turi didžiausią intekmę ir visuomenę. Teisingai todėl francu-zai kita-kart vadindavo dienraščius "les grands journaux" — didžiais žurnalais. Aktualiskumas, kuriuo kasdieninė spauda, taigi dienraščiai atsižymi, reikalauja dar kelių paaiskinimų. Dėl jų greitumo suteikti žinias, pas žmones išsidirba sugebėjimas greitai spręsti ir kritikuoti, nors, žinoma, greitas dalykų sprendimas ir jų vertinimas nevisada gali buti gilus ir teisingas. Todėl gera, rupestingai apdirbta mėnesinė ir savaitinė spauda labai gerai papildō dieningą spaudą. "Savaitinės spaudos tikslas — sako Fr. Holtendorff savo traktate apie anglų spaudą — yra: papildyti kasdieninės spaudos vienpusiskumą ir neto-bulumą. Budama geresnės sąlygos, ji gal nuosakiau, rimčiau ir giliau tyrinėti, kadangi is jos niekas nereikalauja tokio griežto aktualiskumo, kaip is dienišės spaudos. Savaitinė spauda neturi tokių priedermių, kaip dienišė, todėl ji gal kalbėti apie dalykus paeiliui ir visos savaitės atsitikimus sumiti kronikos pavidale į istoriską cielybę". Hafin gi šiaip pabrėžia savaitinių laikraščių uždavinį: "Savaitinių laikraščių priedermė — tai gilesni poli-tiskų ir ekonomiskų klausimų gildinimai ir augstesnė raštijos kritika". Reikia tečiaus pažymėti, kad šandien tik augstai kulturiškai stovincios tautos turi pulkias, gerai ir rimtai apdirbtas savaitės nuotikių apžvalgas.

Laikraščiai, pasirodą tiktai kelis sykius savaitėje, o ne kasdieną ("la petite presse"),

neturi didesnės reikšmės. Todėl dideli miestai beveik jų ir nežino; tuo tarpu provincijoje jie užvaduoja kasdieninę spaudą, kuri tenai dar negalėtų egzistuoti.

Reikia taippat pastebėti, kad terminolo-gija toms visoms laikraštijos grupėms ir rūšims niekados nebuvo griežtai nustatyta. Žodis "dienraštis" (journal), kuriuo galima apimti beveik visas laikraščių rūšis, vartota XVIII amžiuje Vokietijoje laikraščiams, kurie pasirodydavo ilgesniuose laiko protarpiuose; "dienraščiu" vadinta savaitraščiai, dvisa-vaitraštis, mėnesinis laikraštis, etc.

Šiandieninėje paprastoje kalboje leidinys, pasirodąs ilgesniais laiko protarpiais, vadinama *laikraščiu* (Zeitschrift, écrit périodique); ankštesniame reikime taip vadinama politiskieji dienraščiai, platesniame reikime — visokios periodinės literatūros rūšys.

Francijoje laikraštijos terminologija pasidudavo taipgi įvairioms permainoms. Žodžiu "Journal" francuzas vadindavo literatiškus ir moksliskius laikraščius, o visokius poli-tiskius laikraščius ir užsimančiusius poli-tika vadindavo "Gazettes". Rašantysis į "Journal" buvo tad "journaliste", dirbantysis prie "Gazette" buvo "gazetier".

Dienraščiai, kurie suteikdavo žinias is pietų ir rytų krašto, buvo vadinami "Gazet-tes"; is šiaurių ir vakarų — "Nouvelles". Pabaigoje XVIII amžiaus vadinta "gazettes" kasdieniniai laikraščiai, "journal" — išėman-tieji ilgesniais laiko protarpiais. Terminas "gazette" jau pirmoje praėjusiojo amžiaus pu-sėje išėjo is vartojimo; užvadota ji abelna sąvoka "journal".

Apolitiskioje spaudoje atskiriama du ty-pų: specialių raštų, ir tarnaujančių maloniam laiko praleidimui. Politiskieji-satiriskieji raš-tai stovi kaipi ant ribos politiskuosius spau-dos ir humoristiskųjų laikraščių. Prie nepoli-tiskosios spaudos reikia pažalios priskirti raš-tus grynai informacijinius, apskelbiamuosius. Jų rolė ir stovis yra antrinės vertės.

III.

SPAUDOS TURINYS IR JOJO AT INOS.

Peržiūrėjant spaudos padalinimą laik-raštijoje, prieiname prie abelno pamatinio klausimo: kas ištikrųjų sudaro laikraščio tu-rinį, arba — kame yra turinio pagrindas? Kuo laikraštis privalo užsiminėti, o kuo ne-užsiminėti? Kas turi priderėti publikos dis-kusijoms laikraščiuose? Yra tai klausimas di-delės svarbos, o beriant į jį, reikia dalykų traktuoti butinai prisilaikant laikraštijos eti-kos, nes ir čionai reikia paženklini tikrą ru-bežį, kuris padarytų perskyrimą tarp sferos grynai privatiškos ir skeliamos visuomeniskąją diskusija užu spaudos sienų.

Spauda egzistuoja visuomenei. Visuome-nė tveria tula vienu sumu, tečiaus, šitame atsitikime, kiek tāsias vienasas jungia bendrų reikalų arba giminingų idealų rysas. Šitame reikime eina kalba apie visuomenę kaipo apie teatraliskąją, koncertiskąją... publiką. Be tuo tarpu, kuomet teatre arba koncerte galima pažinti publiką vienoje tiktai linkmėje, o vie-natas tiktai vienu tikslu suristasias; — laik-raštijos publiką charakterizuoja pilietiskioji ir valstybinė bendrybė, taipiau vietinis rysas su viskuo, kas į ją atsisėda; visupirmiausiai gi abelnos ypatybės skaitytųjų, kurie, eidami su laiko srove, nori turėti aiškias informacijas apie laiko pažangą ir jojo intekmę.

Tyrinėjant laikraštijos stovį Vokietijoje XVIII amžiuje, o is dalies net ir pradžioje XIX amžiaus, matome didelę rubriką, pas-švestą užrubežiniams atsitikimams. Randa-me tenai informacijas ir skaitlingus feljetonus apie persų ir morokėnų reikalus, apie chinų ir Pietinės Amerikos maistus. Visa tai yra aprašyta labai nuosakiai, smulkineskai. Ne-randame vienok tenai užsinteresavimo vidu-jiniu valstijos gyvenimu; nebuvo tenai, visu-pirma, parlamentarizmo, per tai buvo nepri-ėmanas turtingiausias aktualiskos ir inte-resuojančios politiskosios medegos šaltinis. Virš to valstijos, nenorėdamos padidinti savo vidujinių rūpestių ir vargų, basiai varžydavo spaudą. Tyrinėjant XIX amžiu, randame, kaip vienkart su konstitucijinių reformų įve-dimu, sykiu su vidujinio gyvenimo pražy-dėjimu, užrubežinių dalykų rubrika visai su-menkėja.

Pažymėti verta ypatingas senesniųjų lai-kų vokiečių laikraštijų apsiireiskimas, butent, jos visiškas neatkreipimas domos į vietines žinias, į vietinius atsitikimus. Kuriose-ne-kuriose vietose, kaip, pvz., Vienoje, vietines ži-nias paduodavo tiktai rašytieji laikraščiai. Spauzdintieji raštai mat turėdavo pereiti per cenzuros rankas, todėl nenorėdavo talpinti er-zinančių, tankiai netikrų žinių. Taipiau lite-ratiškųjų veiklų kritika tik vėliau rado spau-doje vietą, nes valdžia skaitė, kad laikraščiai visai nekompetentiški esą spręsti apie litera-tiskųjų veiklų vertę.

Tatai laikraščio turinys, nors buvo siek-tiek sureguliuotas, siek-tiek vagon inėjęs, vis dėlto, laikui bėgant, perėjo įvairiausias permai-nas. Nauji tematai randa laikraštyje vietą, senieji pašalinama, taipiau mainosi nuolatos pats budas ir tonas svarstant įvairius spaudoje dalykus.

Peržiūrėjus spaudos uždavinius, kyla kla-usimas: Kas laikraščiu nepridera? Abelnai imant, galima įsteigti principą, kad jokie pri-vatiški, tariant asmeniski dalykai negali but laikraštyje spauzdinami, negali but spaudoje diskutuojami. Kiekviena save gerbianti re-dakcija labai rupinasi ir sergėjasi, kad priva-tiski dalykai kaip nors neineitų į laikraščio skiltis.

(Toliaus bus).

Iš Chinij, civilizuojasi...

VETINĖS ŽINIOS.

Auklėjamoji Paroda.

Nuo kovo mėn. 6 lig 10 d. taigi nuo šešios iki nedėlios, Mark White Square salėse, prie 30-tos ir Halsted gatvių, bus atidaryta auklėjamoji paroda, t. v. City Welfare Exhibit. Paroda bus atidaryta nuo 2 val. po pietų iki 10 val. vak. kasdien. Iš ankuro jokioms mokykloms neįreikšiamas. Paroda surengta Motery Ratelio (Women City Club of Chicago), prisidedant prie miesto parkų bei viešų mokyklų valdyboms. Parodoje, su pagalba tam tikrų mapų, braižinių, piešinių, paveikslų ir skaitmenų bus rodoma lankytojas, kas mieste padaryta ir ko dar reikėtų padaryti, kad pagerintume miesto gyvenimo sąlygas ypačiai sveikatos ir vaikų auklėjimo žvilgiu. Beto, parodos laikui bus dar šiaip įvairių pramogų, su sekamu programų:

Serėdij, kovo 6 d., 2 val. p. p.: Mrs. W. L. Thomas, pirmininkė, 1) Pramogos: Centralinės Bažnyčios Kindergarten ir Immanuel Presbiterij Kindergarten. 2) Liaudies šokiai: Armouro mokyklos 2 ir 3 skyriai. 3) Prakalba: Viešų mokyklų superintendentas Mr. E. C. Rossiter. 4) Dainos: Armouro mokyklos mokiniai. 5) Vaikų globa: demonstruojama paveikslais.

Serėdij vakare: Miss Margaret Benson, pirmininkė. 1) Rusų liaudies šokiai: Armouro mokyklos 6, 7 ir 8 skyriai. 2) Norvegų liaudies šokiai: Armouro mokyklos mokiniai. 3) Prakalba: Viešų mokyklų superint. pagalbinkas Mr. J. D. Shoop. Ketvergo, kovo 7, po pietų: Ketvirtio Distrikto Motery Ratelių Federacija.

Ketvergo vakare: Mrs. Amalie H. Jerrome, pirmininkė. 1) Glee Club, Armouro Technologijos Institutas. 2) Baltioji Ragana: Holden School Social Center. 3) Flag Drill, Holden mokykla. 4) Miesto pagerinimai: iliustruota Mm. John C. Kennedy kalba.

Pėtnyčioj, kovo 8, po pietų: 1) Liaudies šokiai: Heeley mokyklos 2 ir 3 skyriai. 2) Choras: McAllister mokyklos 8 skyrius.

Pėtnyčios vakare: Miss M. A. Forkin, pirmininkė. 1) Gimnastika šokiai; 2) Flag Drill; 3) Vaikų choras, — visi numeriai bus išpildyti McClellan mokyklos mokinių.

Subatoj, kovo 9, po pietų: Dr. J. L. McBeen, pirmininkas. 1) Liaudies šokiai, 2) Muzika. 3) Gimnastika lankstynės.

Subatos vakare: 1) University Settlement čekių vaikų orkestras. 2) Miesto nevaldomai: iliustruota Miss Mary McDowell kalba. 3) "Birutės" choro dainos. 4) Krutamiųjų paveikslai.

Nedėlioj, kovo 10, po pietų: Mrs. Roger Sullivan, pirmininkė. 1) Muzika. 2) Prakalbos.

Nedėlios vakare: 1) Muzika. 2) Prakalba: Miss Jane Addams.

Požeminių gelžkelių planai.

Uostų ir požeminių miesto gelžkelių komisija sutaisė jau planus, sulgy kuriais turėtų but

pravesti požeminiai Chicago miesto gelžkelių, valdomi ne privatiu kompanijai, bet municipaliteto. Sulgy tais planais, gelžkelių sistema būtų tokia: Iš miesto centro eity viena linija išilgai State gtv. ir pietus iki 77-tos gatvės; į pietų vakarus linija Harrison gatve iki Halsted, paskui išilgai Blue Island ave. iki 12-tos gtv., o nuo čia, vakary link, iki 40 ave. ir šiaurūs po žeminė linija eity išilgai Dearborn ave. iki North ave., nuo čia pasisuktų į Lincoln ave., paskui, nuo Halsted gtv. ir Fullerton ave. tęstųsi, šiauruglink, iki Evanston ave. Saka šiaurvakarinės miesto dalin pirmiausia eity išilgai Milwaukee ave. iki Montecello ave. Ilgainiui bus dar galima pravesti į rytus ir vakarus linijas išilgai Kinzie ir Van Buren gtv. Visos tos požeminių gelžkelių sistemos ilgis sieksis 20 mylių; pastatymo išlaidos apskaitytai at 103 milijonų ir 200 tukstančių dolarių.

Techniška mergaitės mokykla.

Senuose South Division rumuose, prie Wabash ave. ir 26-tos gatvės, šiemet tapo atidaryta Lucy Flower techniška mergaitės mokykla. Mokslo kursų yra du: vienas tęsiasi keturius metus, kurį baigusios gauna teises įstoti Chicago Mokytojų Kolegijon (Teachers College); antras kursas — dveji metai, skiriamas mergaitėms, kurioms sąlygos neleidžia ilgai mokyklos sienoje pasilikti, taigi kurios priverstos pačios savimi rūpintis, pačios sau duonos kasinį pelnytis. Abiejuose kursuose mokoma varti, siuti, skalbti. Augstesniuose skyriuose mokoma kudių prižiūrėti ir penėti, ligoniams varti, drapanų siuti, skrybėlių dirbti, didesnių valgyklų prižiūrėti etc.

Mergaitės, neturincios patraukimo mokintis šeiminkavimo ir namų darbų, gali mokintis kitoj kly užsiėmimų ir specializacijų, kaip antai fotografavimo, raidžių rinkimo, knygų įrašimo ir šiaip visokių kitokių moterims tinkamų amatų.

Siuo tarpu mokyklą lanko nedidelis mergaičių skaičius, baigusių 5, 6 ir 7 pradinį mokyklų skyrius (grades). Daugiausia tai neturintys mergaitės, turincios pačios sau duoną pelnytis. Jos ypačiai mokomos ir mokosi praktiškų rankų darbų.

Mokyklų yra didelė gimnastikos salė, maudyklė, dailės salė, siuvamieji kambariai, virtuvė, valgomieji kambariai, kur mokoma, kaip patiesti stalus ir paduoti valgius; skalbykla, kur mokoma skalbti ir prosinti etc.

Beto, mokyklų yra kambarys, kurin visos mokinės susirenka sau užkandžių pasigaminti.

Mokinių — kadangi mokyklą tik neseniai atidaryta — dar nedaug, viso 150. Vietos yra dar kokiems 300 daugiau. Įsirašyti galima bet kurio laiku. Už mokslą nieko mokėti nereikia.

Kapitalistų šnėrai.

Lai kraštis "The Milwaukee Leader" praneša iš Chicago, bukdiedij kapitalistai turi čia pūki organizuotą šnipinėjimo sistemą, kuria jie naudojami susaikimui, kas darbo organizacijose veikiamas, kad galėjus pasekmė-

giau su jomis kovot. Vyriausias ty kapitalistų šnipų būras esąs National Banko rumuose, prie Dearborn ir Monroe gatvių. Iš čia siuntinėjama šnipai į visas Suvienytų Valstijų salis, kad jie, įsistrey į darbininkų organizacijas, ypačiai į ty organizacijų valdininkus varytų savo pragaistingą darbą.

Mokyklų darželiai.

Mokyklų taryba nutarė apie kiekvieną viešą mokyklą padaryti darželį, apsidinti medžiais ir gėlėmis. Tam reikalui skiriamas 170 tukstančių dolarių. Darželių priežūra busianti pavesta tam tikram ekspertui daržininkui su 2000 dol. algos metams.

J. Papauskis apkaltintas.

Vasario 26 d. pasibaigė Pupauskio byla U. S. District teisme, pas teisėją Landis. Prisikintieji teisėjai rado Pupauskį kaltu: 1) už siuntinėjamą krasa nemoraliskų apgarsinimų; 2) už skelbimą ir nurodymą priemonių kaip apsisaugojus ir sumaikinus vaistus. Tokie pamokinimai rasta jo siuntinėjamose žmonėms knyggoje — "juodaknygėje". Valdžia kaltino jį už tuodu dalyku, todėl byloje tik tas ir buvo tyrineta, neįmašant Pupauskio kitų darbų. Visi valdžios rankose plakatai ir juodaknygės buvo lenkų kalba. Jis panašiai biznį darė ir iš lietuvių lengvatikių. Pupauskis turi banką 2342 Leavitt gatvė.

Teisme jis užslygė, jog lenbiskai nemokąs nei rašyti, nei skaityti. Visą kaltę metė ant Tamošino, kuris pas jį dirbo kaip siurieriui ir siuntinėjo žmonėms paslapstis savo ir Pupauskio visokiomis pravarėmis.

Pupauskis pardavinėjo kvailiems žmonėms visokias paslaptis, iš kurių tuškos buvo begėdis. Tarp paslaptių yra: kaip prisivilioti mergą; kaip apsieiti su moteria, kad iš to jokių pasiekimų nebūtų; kaip išbuti keilias dienas ant vandens; kaip patapti nematomu; kaip padaryti, kad visos moteris pasikastų; kaip patapti jaunu; kaip padaryti, kad kiti pinigai pas tave pareitų; kaip prašalinti nuo sąvės pakuš; kaip padaryti, kad merga tavęs pagaidytų, ir t. t. ir t. t.

Pupauskis išviliodavo iš to paties žmogaus pinigų po keletą sykų, panašiai kaip tas buvo parodyta kariaturose "Jurgis ir Baltus". Jo apgarsinimai vardais: Faust, Twardowski, Smith, Pupauskis ir kitais, tilpdavo ir lietuvių laikraščiuose.

Pupauskio prasikaltimas prieš S. V. valdžią yra kriminališkas: visuose kriminališkuose apkaltinimuose "Jury" neturi teisės bausti skirti, jį tik nusprendžia, ar apskystusis yra kaltas. Jeigu kaltas, tada pats teisėjas paskiria kaltininkui bausmę pagal įstatus. Bausmė šiuose prasikaltimuose yra apie 5 metai kalėjimo, arba \$5000.00 pinigais.

Kadangi utarninke buvo legališka šventė — skryminas kadiskų į miesto valdininkus, tai teisėjas Landis nusprendė Pupauskį bausmės atiduoti ant ketvergo, 29 vasario. Ketvergo žinios ir ši numeris nespėjo patipti, todėl bylos pasekmės pranešime sekama numeriję.

Jo. Vis—kas.

Kunigaikščio P. Trubeckoi Skulptūros paroda.

Jeigu paveikslas padaro maniję koki įspūdį, jisai man patinka. Neesu artistė, ty dalydų zinovė. Dailę suprantu jausmu. Taigi, pilna geriausių jausmų būgau į šią parodą. Maniau sau, et, amerikoniški paveikslai, skulptūra, tai lyg ant užsakymo padaryti. O čia žmogus gyvena Parizijėje, kur tiek gražių-gražiausių dalykų, tiek praklinumo, švelnumo, tiek artistiškos dvasios. Norėjau ir aš savo dvasią paryziečio jausmais atgaivinti, užsimiršti valandėlei.

Skubai įbėgau į Art Institutą. Salė. Aplink apstatyta kokiais tas iš lentelių sukaltais stulpais. Ant jų miniatiūrai tik dalykėliai pastatyti. Ne šio ki, ne tokie. Keli iš jų didesni. Svarbiausios skulptūros: P. Trubeckio žmogą, gr. Tolstoj, C. S. P. S. 1126 W. 18 gatvė, art Center ave. Pradžia 4 val. po pietų, įeiga 75c, 50c ir 50c. Po teatrų baillis.

Veiklas yra labai žinomas, paimtas iš Rusijos inteligentijos dabar: slėpė gyvenime.

matomi stovi. Tarpe jų visokių turtuolių, kaip Vanderbildt ir k. Visi kaip linija priarije. Nemaityt juose ne žmonių, ne dvasios. Kur-gi jo sielos tvėriniai, kur svajonės, kur troškulys išreikimai? Aplinkui šalta, plika — ir tiek. Vien už pinigų daryti biustai, savo sielos nesimato. Nu-lindau.... Ir sarmata man pasidare už tą europietį. Bet štai prajukdino mane vienas dalykas, tai Skulptūra Nr. Sėdi ant arklio išsiskėtęs, įsirengęs į sonus "batiuska Aleksandras III". Po skulptūra, del pilno įspūdžio, reikt tik parašyti: "ech, ti s.... s.... Kamarinsky muzik", tai paveikslas būtų tikrai pilnas. Jisai yra taip slykštus, taip biau-rus, kad net siurpuliai krato. Gal gr. Trubeckoi ir tikrai pagavo to valdono dvasią, kas žino? Yra tai modelius neseniai pasta-tyti jam paminklo Peterburge. Kitas batiuska N2 jau šiek tiek švelnesnis. Nusijuokiau širdingai ir upas pasitaisė. Nuėjau į kitą kambarį. Vėl prisėda pipirų. Tarpe jų radau puikią miniaturą "Rusiskas vežėjas" snaudžia ant pasėsčių. Jisai taip gyvas, kad norisi jį pribuktinti, sėstis ir važiuoti. Visi kiti vėl į strimū išsitiesė didžuturčiai. Keli arkliai, šunys. Įspūdiu beveik jokio, jokios dilybės, vis mikroskopiški dalykėliai. Gal iš dailiškos puse, drąsaus lipdymo, drąsios nu-gestijos jie ir geri, bet tada te-sidžiaugia jais specialistai. Žmo-nėms reikia aiškių, didelių, įspū-dingų dalykų, o ne pagrazinimų, arba kopijų didžuturčių. Reikia sielos tvarinių, žavejančių akis ir sielą, tokių, kurie kiekvieną žmogų iš pirmo pažirėjimo su-judintų, o ne su lornete vien matomų.

Mariutė J.—nė.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

B. I. Jurkskaičiui, Chicago. Gaita pirmėlei, šitan numerin negalėjome beindėti. Bus sekamame.

Daugelio korespondentų pri-siųstų raštelių šį numerin, del vietos stokos, nebegalėjome in-dėti. Meldžiame laurėti kantry-bės.

Marksistui, Phila. Ir vienas ir kitas dalykas čia buvo aprašyta; kelis kartus to paties aprašinėti negalima.

AUKOS

Lawrence'o streikeriams sušelti. Iš Farmington, W. Va., p. Pranas Lukševičius atsiuntė 100 aukų Lawrence'o streikeriams sušelti. Aukau-jeito: po \$1.00: Pranas Lukševičius, Kaz. Žukus, Jon. Žvaidanavičius, Piampe, Aleks. Žukus, Jon. Mastau-ckas, Pov. Brazionas. — Po 50c.: Pranas Žukus, Kaz. Dervida, Ign. Vasil-jauskas. — Po 25c.: Ant. Prancevi-čius, Kaz. Grinulis, Jon. Grinulis, Juoz. Vitkauskas, Stan. Vaitėlius, Adomas Resimas.

Aukos pasijusta streikerių šelpia-majam komitetui. Meldžiame viešai kurti norėtų savo kovojančius bro-lius sušelti, aukas siųsti tiesiai šelpia-majam komitetui adresu: A. Rama-nauskas, 101 Oak St., Lawrence, Mo., kuris visas aukų apyskaitas paskels laikraščiuose.

APGARSINIMAI.

MAISTAS IR MIEGAS.

Šituodu dalyku tai geriausias pasauliję gyduolis. Be maisto ir be miego niekas negali gyventi. Svarbiausia yra maistas, ka-dangi jei žmogus turi pakanka-mai sotaus maisto ir gerus virški-namuosius organus, jis ir gerai miega. Tai parodo, kaip svarbu turėti geras apetitas ir geri vi-duriniai. Jei kada žmogus pa-sijaucia, kad jo apetitas sumen-kejes ir viduriai netvarkoje, tuo-jau reikia vartoti Triner's Ameri-can Elixir of Bitter Wine. Su-taistays jis iš raudonojo vyno ir tam tikrų parinktų žolių, netu-rinčių savyje jokių kenksmingų medegų. Jis švelniu būdu su-stiprina virškiųjamuosius organus, pataiso apetitą ir suteikia gerą ir sveiką miegą. Greitai praša-lina vidurių škięjimą, išgydo visokias pilvo ir žarnų ligas. Vi-pasose aptiekios: Jos. Triner, 1333—1339 So. Ashland ave., Chi-cago, Ill.

Draugijų Reikalai.

CHICAGIEČIŲ ATYDAI. Dramatikas Ratella prie L.S.S. ku-pų Chicagoje statys pirmą sykį ece-nolo muų įžymaus rašytojo K. Ja-slukaitės naują 5 akty ir dviejų paveikslų kūrinį "Priešlaimė", de-dėtoj, kovo 10 d., 1912, svetainė C. S. P. S. 1126 W. 18 gatvė, art Center ave. Pradžia 4 val. po pietų, įeiga 75c, 50c ir 50c. Po teatrų baillis.

Veiklas yra labai žinomas, paimtas iš Rusijos inteligentijos dabar: slėpė gyvenime.

Tikėtus galima gauti pas J. Iga-ują, 1613 So. Halsted st., pas P. M. Kaitį, 1607 N. Ashland ave., ir pas Dramat. Rat. narius. Komitetas.

APSKELBIMAS.

Vedusius ir nevėdušius žmones kve-dame rašyti į turtingiausią ir ge-liausią brolišką susikėlimo organ-izaciją, įvardytą The Woodmen of the World. Šiame mieste organizuojama naujas skyrius, ir iki balandžio 1 dienos įsirašymas dykt, po tos da-tos įsirašymas bus \$15. Įsirašusieji iki bal 1 d. skatysis inkurėjais. Svarbiai šelpiami kiekvienam ne-laimės atsitikime, susirgus gl ap-mokama ligonbutis. Del artiesnių ži-nių kreipkitės adresu: 11408 Michi-gan ave., viršų, nuo 4 iki 9 val. po pietų, o subatomis ir nedėliomis nuo 1 iki 6 po pietų; arba adresu: Dr. A. H. Lifchitz, 11447 Michigan av.

Pajieškojimai.

Šv. Dominiko Draugystė pajieško savo draugo Petro Janilionis, kuris prieš šešis mėnesius kažkur prapuo-ė ir nežino, ar gyvas, ar miręs. Pa-eina iš Gedžių sodžiaus, Biržų par., Kauno gub., Lietuvoje turi žmonų ir dukterį. Kas apie jį žino, mel-džiame suteikti Draugystės Komitetui žinią adresu: Mr. E. K. Pruncunakas, 3208 Auburn ave., Chicago, Ill.

Pajieškome agentų prenumerato-riams rinkti pirminiam motery laikraščiu Amerikoj "Amerikos Lie-tuvaitė" prenumeruoti metams 50c, 3 mėnesiams 10c. Reikalaujame taip-jau jaunos merginos norincios iš-mokti spaustuves darbą. Kreipitis į žinią adresu: G. A. Baranas, P. O. Box 125, McKees Rocks, Pa.

Pajieškau savo dėdės Jono Riklio (Samolis) Suvalkų gub., Naujėsio d. Sūtautų parap. Brizdij kaimo, apie 20 metų kaip Amerikoj. Mel-džiū duoti žinią adresu: Antanas Baranaitis, P. O. Box 323, Bentleyville, Pa.

Pajieškau Juzės Kvedaraviciūtės, Suvalkų gub., Kalv. pav., Ljubavo parap., Sabaliavo sodžiaus. Taipgi dviejų brolių: Leono ir Alek. Tra-nauskų; Leonas yra vedęs, o Alek. gridejau esąs dabar Chicagoj, Ill. Pirm 2-ąj metų visi buvę Philadel-phijs, Pa. Turiu svarbų reikalą, mel-džiū duoti žinią adresu: Miss Albina Garjonaitė, 2273 St. Clair av. N. E. Cleveland, O.

Pajieškau savo draugo Jono Somo, Kauno gub., Panevėžio pav., Užulio-džio sodžiaus, buv. kolkos, kaip Amerikoj. Meldžiū duoti žinią ad-resu: Petras Mazalis, P. O. Box 175, Toupurex, Pa.

Pajieškau savo draugo Antano Vait-kaus, Kauno gub., Telšų pav., Plungės parap., 18 žatautų. Gyvena Chi-cagoj. Kas apie jį žino, meldžiū pri-siųgti man jo adresą: Jonas Dirmetis, 306 Fowler ave., Sioux City, Ia.

Pajieškau Ignato Kunickio, 26—30 metų amžiaus, vidurinio ugd., apskri-to veido, truputį kumpo nosis, tan-sių plaukų, rudų akių, žemiau kar-ės akies turi pusėtį randą; apie 9 metų Amerikoj; svario 17; atne-g išvažiuo kažkur iš Clevelando. Kas man atsiųs jo adresą, gaus 5 dol. dovanų. T. F. Bzys, 1017 E. 63rd st., Cleveland, O.

Pajieškau savo draugo Mikolo Sor-kio ir Francisiaus Lengvino, pirmiau gyveno Rumforde, Me., 1910 metais re-ikalą, prašau atsiųgti adresu: Frank Liepis, P. O. Box 278, Rumford, Maine.

Pajieškau savo pusbrolio Motiejauš Dainiaus, Kauno gub., Panev. pav., Ramigalos par., Pažarkių sodžiaus. Meldžiū atsiųgti adresu: Jonas Drąsutis, 721½ E. Washington st., Springfield, Ill.

Pajieškau savo pusseserės Onos Kuzmickitės, Suvalk. gub., Kalv. pav. Dabar apsigyvenus su Petru Remelka ir pirmiau gyveno Chicagoj, 1628 W. Keenon st. Jei kas žino, kur jis dabar gyvena, teikites pranešti adresu: Ignas Dumblauskas, 1407 Superior ave., Sheboygan, Wis.

Pajieškau savo dėdės Kazimierio Mikuto, Kauno gub., Raselinų pav. Barakių kaimo, pirmiau gyveno Scrantone, apie 15 metų Amerikoj. Turiu svarbų reikalą, meldžiū atsi-ųgti adresu: Simonas Savickas, P. O. Box 44, Vandergrift, Pa.

Pajieškau savo pusbrolio Francisiaus Tautkivicių, Kauno gub., Ra-sėnių pav., Pašilės par., 9 metų Ame-rikoj, pirmiau gyveno Chicago, Ill. Jeigu dar gyvas būtų, meldžiū atsi-ųgti adresu: Mečlaslovas Jesevicia, 409 Franklin st., Joliet, Ill.

Pajieškau savo švogerio Francis-kaus Gurskio, 3 metai atgal gyveno Scrantone, Pa., o dabar nežinau kur jis yra. Paeina iš Kauno gub., Pa-nevėžio pav., Naujamiesčio parap., Kėmenų kaimo. Meldžiū atsiųgti ad-resu: M. Malinauskas, 612 N. Bonnie Brae st., Los Angeles, Cal.

Pajieškau savo pusbrolio Jokubo Riklos, Kauno gub., Panevėžio pav., Biržų parap., Užulio kaimo. Jis, ar kas kitas, tepraėna adresu: Stanislovas Karosas, 621 E. Main st., Waterbury, Conn.

Pajieškau savo švogerio Miko Tar-cijono ir draugo Vasilavo Veikšnor, abu Suvalkų gub. Prašau duoti žinią adresu: Pranas Kaslauskas, E. 29 & State 2900, Des Moines, Ia.

Reikalavimai.

KONTRAKTORIŲ ATYDAI. Reikalavimas kontraktorius aptvėr-ti naują lietuvių Teatralų Ka-lyną. Lietuviai kontraktoriai atsi-ųskite šlame reikalą pas adv. P. P. Braduchį, 806 Stranosa Bldg, Madison & Clark sts. Ten gausite planus ir specifikacijas viršininkam darbu.

Reikalavimas vyrams, kurie norėtų va-karais ir šlap luosame nuo darbo laike užsidirbti pinigų, pavaikšio-damas savo apšilinkę tarp draugų, pažįstamų ir kitų žmonių. Kiekvie-nas šiek tiek atrosęs vyriškas ga-li padaryti puikius pinigus. Mes pa-mokysime kaip. Del artiesnių žinių rašykite adresu: Manager, 154 W. Randolph st., cor. La Salle st., Chi-cago, Ill.

Ant Pardavimo.

PARSIDUODA LOTAI. Baldwin Locomotive Company iš Philadelphia, Pa., nupirko 370 akry žemės Indiana Harbo trotonių, 708 W. Antanas Grisius, 2015 Canalport ave., J. Janukas, 118 E. 117th Pl. Zen. Juzevica, 710 W. 14th Pl. Petras Lakaras, 922 — 33rd Pl. Vinc. Linka, 1813 String st. J. A. Rimkus, 920 W. 20th Pl. K. Steponis, 849 — 34th st. Vinc. Stupinas, 827 — 33rd Pl. Jonas Visockis, 813 Vincennes Rd. A. Vizbaras, 2019 Parnell ave. Petras Vaitiekunas, 827 — 33rd Pl. P. Zmudzinavičia, 913 W. 32nd st.

CHICAGO, ILL. J. I. Bagdžinas, 2334 S. Oakley ave. Ad. Gimbutas, 3036 Union ave. Antanas Grisius, 708 W. 14th Pl. J. Janukas, 2015 Canalport ave. Zen. Juzevica, 118 E. 117th Pl. Petras Lakaras, 710 W. 14th Pl. Vinc. Linka, 1813 String st. J. A. Rimkus, 920 W. 20th Pl. K. Steponis, 849 — 34th st. Vinc. Stupinas, 827 — 33rd Pl. Jonas Visockis, 813 Vincennes Rd. A. Vizbaras, 2019 Parnell ave. Petras Vaitiekunas, 827 — 33rd Pl. P. Zmudzinavičia, 913 W. 32nd st.

PARDUODU FARMAS. Lietuvių kolonijoje Mason ir Lake apskrityse, Michigan valstijoj, kur jau 105 lietuviai turi nusipirkę far-mas. Ten turiu dar daug geros ne-šludintos žemės plotų parduoti. Taip-jau turiu gyvenamų farmų su trie-bomis ir sodnais. Žemė kuogeriausia, su maoli, juodžemiu ir smėliu mal-jais. Parduodu lengvomis sąlygomis ir pigiai, norėdams lengvais amo-kejimais. Rašykite tuojau, prisiusių dykai savo žemių žemėlį ir išfor-macijų knygele.

ANTON KIEDIS. Peacock, Lake County, Michigan. Parduodama groserijų ir mėsos krautuvių lietuvių gyvenamų vietoj. Gera išdirbtas bižnų kompanija, prie-zastis — savininkas išvažiuoja į Lietuvą. Vietą: 821 — 34th st., Chicago, Ill.

Ant pardavimo yra daug farmų su gyvenamais ir kitomis trotonis. Par-mos yra prie upių ir ežerų. Pardu-da pigiai, arba maino ant namų. Gera žemė, vigkas auga, yra visokių augų ir žuvių, taipjau vietos ne-dideli, kas nori pirkti, ar mainyti rašykite: Ben. Diokas, Irons, Mich.

Ant pardavimo lotas labai žema ka-na. Lotas randasi geroj gatvėj, su vandeniu ir su užmokėjus takso-mis, kaina tik \$250.00. Taip pigiai parduodu todėl, kad turiu išvažiuoti su įvairiais reikalais Lietuvon. Del platesnių žinių kreipkitės adresu: Tony Skrandall, in care of Joseph Yushkevitch, 3364 So. Halsted st., Chicago, Ill.

Pigia kaina parduodu puikią bu-gerę ir groseriją, gerai įrengta ir geroje vietoje. Parduodu dėlto, kad noriu kitą bižnį užsidėti. Gera proga. Del artiesnių žinių kreipkitės adresu: 828 Albany st., Roxbury, Mass.

Pulkus lietuviškas salinamas, puikiai įrengtas, labai geroje vietoje bus pi-giai parduotas. Biznis gerai išdirb-tas. Prie salinimo yra puiki svetai-nė suvirkinama ir šokimas. Par-siduoda dėl to, kad savininkas nu-sipirko kitur nuosavybę. Norėdian-gero salinimo yra puiki proga pigiai nusipirkti šiu. Kreipkitės adresu: 556 E. 115th st., Pullman, Ill.

Pardavimui yra dvim augštais na-mai. Turi but parduoti šią savaitę. Adresas: 2318 S. Hoyne ave., Chicago.

Parduodama groserijų ir mėsos san-krova lietuvių apygardėj. Pigiai. Biz-nis nuo senai išdirbtas. Viskas ge-liausioj tvarkoj; prie to arklys, veži-mal ir visi įrankiai. Kreipkitės ad-resu: M. Mendel, 2313 W. 24th st., Chicago, Ill.

Pigia kaina parduodama lietuviškas salinamas su svetaine ir kambariais lietuvių gyvenamų vietoj. Biznis nuo senai gerai išdirbtas. Nuoma ne-brangi, laisnai tik 500 dol. metams. Parduodama dėlto, kad dabartinis sa-lininkas išvažiuoja kitą miestą. Kreipkitės adresu: 1346 So. 50 av. Cicero (Grant Works), Ill.

PRANESIMAS. Praneši visiems, kad pas mus gali-ma gauti visokių paveikslų (abro-zy) religiškių ir svetiškių. Surag-sinčius kiekvienam pareiklaus.

K. URBON, 1302 Indiana ave., Sheboygan, Wis.

KUR GAUTI "LIETUVĄ". Galima gauti kiekvieną savaitę "Lietuvą" už 5c. su šiuos agentus:

BROOKLYN, N. Y. E. Fromes, 73 Grand st. Ant. Jankauskas, 65 Hudson ave. Ant. Plochocki, 87 Grand st. Balt. Juozupavičius, 222 Berry st.

CHICAGO, ILL. Jonas Igaudas, 1613 So. Halsted st. P. M. Kaitis, 1607 N. Ashland ave. M. J. Tananevici, 670 W. 18th st. Mike Valaskas, 345 Kensington ave.

CLEVELAND, OHIO. P. Šukys, 2118 St. Clair ave.

BALTIMORE, MD. John Louis, 657 W. Baltimore st. J. Zebrauckas, 112 N. Green st.

BUENOS AIRES, ARGENTINE. Juozas Panga, Calle Aldecoera 463

CAMBRIDGEPORT, MASS. Ant. Atkočaitis, 13 Harrison st.

ELIZABETH, N. J. D. Bočkus, 211 First st.

LAWRENCE, MASS. A. Ramanauskas, 101 Oak st.

MONTELEO, MASS. B. P. Miszkinis, 35 Arthur st.

NEW HAVEN, CONN. K. A. Makarevich, 255 Wallace st.

YRA TAI VIENATINIS LIETUVIŲ
LAIKRAŠTIS AMERIKOJE,
KURIS IŠEINA DU KARTU
ANT NEDĖLIOS.

Išleina kas utarninkas
ir pėnyčia.

PRENUMERATA KAŠTUOJA:

AMERIKOJ metams \$2.50

EUROPOJ metams \$1.25

Rašyk tuojais, o gausi vieną
numerį dykai.

W. D. Boczkas & Co

620-622 W. South All.

Mahanoy City, Pa.

Prasome užsisakyti pirmąjį lietuvių
gryną literatūros laikraštį

"VAIVORYKSTĖ"

"Vaivorykstė" eis tuo tarpu kotu-
rius syklius per metus, kvygomis po
200 puslapių kiekvieną, didelio for-
mato.

"Vaivorykstė" bus dedamos appa-
skos, dramos, novelės, eilės, rašyti
"Vaivorykstė" pakviesti visi geras-
nieji mūsų rašytojai, taip senesnieji,
taip jaunesnieji, iš kurių daugelis jau
pasistatė, kitų pasistatymo laukia-
me. Be to "Vaivorykste" bus pla-
tus kritikos ir recenzijų skyrius.

"Vaivorykste" redaguoja p. Liudas
Gijga.

Pasistatiusi sau tikslą auginti tau-
tų literatūrą, "Vaivorykste" stengsis
visų pirma duoti originalių mūsų ra-
šytojų veikalų, bet nevenska kartais
ir žymesniųjų svetimačių raštijos
žiedų.

"Vaivorykste" leista programa la-
bai plati ir mes ilgai, besidaugi-
nant skaitytojų skaičių, ją plėsim ir
tobulinsime.

Tuo tarpu iš "Vaivorykstės" emė-
ja galės pasidaryti per metus didelė
knyga-almanach 800 puslapių, kur
turs indonų nesestantų dalykų.

"Vaivorykstės" leidėjas Jonas Rin-
kevicius.

Kaina: metams 3 rubl. 50 kap., už-
sienyje 5 rubl.

Atskirai parduodamų knygų kaina
1 rubl. 20 kap.

Redakcijos ir administracijos adre-
sas: Vilno, Tatarskaja ul. 12 — 14,
arba pašto dėžutė No. 63. Jonui Rin-
keviciui.

Su tikra pagarba
"Vaivorykstės" redakcija ir adm.
P. S. Pirmoji "Vaivorykstės" kny-
ga išleis kovo mėnesyje 1912 m.

Užsisakykite 1912 metams pigiausi
lietuvių laikraštį

"ŽEMDIRBIS"

"ŽEMDIRBIS" 1912 metais eina du
kartu per mėnesį.

"ŽEMDIRBIS" 1912 metais be ukio
žinių spaudžia žinias iš Lietuvos ir
viso pasaulio, gražias appakutes, po-
puliarius mokslo straipsnelius, gražius
kelionių po įvairius pasaulio kraštus
aprašymus, eiles, juokus ir d. k. Ra-
šoma pi visa tai kuo-superstamiausia,
kad ir jokia lietuvių laikraščio ligi-
šiול neskaitys žmogus lengvai galė-
tų jį suprasti.

"ŽEMDIRBIS" drąsiai ir atvirai gi-
na lietuvių teises Rūsijoje.

"ŽEMDIRBIS" stengsis įsiskverbti i-
tas lietuvių pirklias, kuriosna ligšiol
joks lietuvių laikraštis nebuvo dar
užkildęs.

"ŽEMDIRBIS" — pigiausias laikraš-
tis. Jo kaina:

Lietuvoj ir Rusijoje metams 1 rubl.
20 kap. Lietuvoj ir Rusijoje metų
— 60 kap. Užsieniuose metams 1 rb.
60 kap. Užsieniuose pusė metų —
80 kap.

Vienas numeris paturėti siunčia-
mas visiemis dykai.

"ŽEMDIRBIO" adresas: Vilnius,
2-oi Ponomarski No. 14.

Prasome parsistūdyti 1912 metams

"TEATRA"

"TEATRAS" eina knygutėmis po
32 — 64 puslapius už mėnesį.

"TEATRE" spaudinoma taip ori-
ginaliai kaip ir verstiniai, taip dramos
cenzūros leisti valdini, scenos ve-
ikalai.

"TEATRO" kaina: Lietuvoj ir visoj
Rusijoje 3 rubl. metams. Užsieniuose
4 rubl. metams.

"TEATRO" adresas: Vilnius, 2-oi
Ponomarski No. 14. "Teatro" Redak-
cija.

KARUTIS IR STRIKULIS
Užlaiko puikų saliną

su visokiais germais ir cigarais.
Kiekvienam suteikiama draugiska pa-
tarima visokiuose reikaluose. Kurims
tęsanti mūsų mieste, atsilankyti pas
mus, rasite geriausią patarimą.

8 Church St., AMSTERDAM, N. Y.

YVARR TIKTAI
INEJIMAS DYKAI
kas gali būti matyti

GALERIJOS
MOKSLO

526 So. STATE ST.
CHICAGO, ILL.
near Harrison St.

Žingėdama Patologijos
Žingėdama Osteologijos
Žingėdama Ginekologijos
Žingėdama Odontologijos
Žingėdama Farmakologijos

Tiriosis pradžia ir išvada 7-jo žingsnio
Kasos nuo Lopsio iki Grabin. Pradžioje Kei-
simas Gamtos. Žingėdama ir Mokslo
Klasika.

Tiriosis ištinka ligos ir paleistuvystės, per-
silytas gyvo didumo figūros, avyklus ir
ligotose padėjimuose. Laisvi laisvėdimo
sąlykose, vokiečių klasikinė. Didžiausia
proga savo gyvenime.

INŽENGA DYKAI
Atidaryti kasdien nuo 9 ryto iki vidurnakčio

LIUOSA GALERIJA MOKSLO
126 So. State St. CHICAGO, ILL.

Severos

Balsamas Gyvasties

(SEVERA'S BALSAM OF LIFE)

pataiso virškinimą, prašalina vidurių sukie-
tėjimus, sutvarko vidurių regulariskumą,
kepenų ir žarnų.

Tatai reiskia: mažiau ligų, daugiau fizi-
kų spēkų, geresnė sveikata.

75 centai.

Severos

Balsamas Plaučiams

(SEVERA'S BALSAM FOR LUNGS)

labai gerai veikia ant nesveikų kvepuojamų-
jų organų, nutildo kosulį, prašalina knietė-
jimą gerklė, pataiso plaučius ir neleidžia
įsikurti ligai.

Vartokite visada, kada tik jaučiatės, kad
gerklė, plaučiuose ar kvepuojamose orga-
nuose kas nors negera.

25 ir 50 centų.

Severos

Gothardiškas Aliejus

(SEVERA'S GOTHARD OIL)

turi but intrinamas kiekvienon skaudėmon
vieton, taipjau ten, kur yra sutinimai, užde-
gimai, skaudėjimai, sustingimai.

Visada laikykite po ranka. Jei ne šian-
dien, tai ryto gal labai prireiks.

50 centų

Severos

Antiseptolius

(SEVERA'S ANTISEPTOL)

turi but vartojamas einant gulti arba tuoju
atsikėlus, o reikale ir tankiau besigydant nuo
slogos, užkimusios gerkles, nemalonaus kve-
pavimo ir nesveikų dantų smegenų.

Parankiausias vaistas higieniškai ir švariai
užsilaikyti.

25 centai.

Parduodama visur aptiekose. Neimkite jokių kitokių

vaistų, kuriuos jums siulytų vietoj Severos. Knygutės ir

nurodymai yra duodami lietuvių kalba. Reikalaudami dak-

tariško patarimo kreipkitės adresu:

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

SESIOS KVORTOS
DEGTINĖS \$1.00

Kad išplatintų žmonėse mūsų pa-
skilbusius gerimus, pasiūsiame kiekvie-
nam, savo lėšomis, "ZANOL".

SESIAS PILNAS KVORTAS DEGTINES UZ \$1.00,
sulyg jūsų pasirinkimu. Pasa-
kykite, ko norite — Rye, Bourbon,
Corn ar Sour Mash degtines, Gin,
Rum, Peach, Apple, Apricot ar Kom-
jako Brandy, etc.

NEDUOKITE PIRKLIAMS DIDELIŲ PELNŲ.
Parodysimė kaip. Mes esame prity-
rę degtinės dirbėjai, ir parodysimė,
kaip kiekvienas gali pasidaryti gėra-
us namie, SUTAUPANT PENKIAS
DESIMTAS NUOSIMTĮ PIRKLIŲ PEL-
NŲ su pagalba "ZANOL" Ektrakto.

Įstatymų leista. Paradoma į dvi mlt.
nūl. Gėras pasidarytas su "ZANOL"
yra labai skanus ir grynas. Gauta
Aukso Medaliai Columbijos Parodoje.

Tūkstantiniai patenkintų vartotojų.
Gvarantuota sulyg Sav. Valsų Grynų
Maisto ir Valstų Įstatymais, Serialis
No. 22115-A.

PAMEGINIMUI VIENA KVORTA DEGTINĖS DYKAI.
Pamėginkite, kaip tik jūs sau norite,
ir įeisyte tai nebus geriausia degtinė,
nė sugrąžinkite likusią mums atgal
mūsų lėšomis, o mes sugrąžinsime
jums pinigų. Sūlyskite užsisakyti
šiuos o mes pasiūsiame "ZANOL".

SESIAS O PILNAS KVORTAS DEGTINES UZ \$1.00
Viskas mes apmokame. Reikalaukite,
kokios ryšies tik norite. Dvylika pilnų
kvortų, \$1.50; dvidešimt keturių
pilnų kvortų, \$2.80. D Y K A I knygutę
"Paslaptis ir Istoriija Degtinės
Dirbimo Namie" pasiūsiame kiekvie-
nam, kurs tik suteiks mums savo ad-
resą.

UNIVERSAL IMPORT CO.
4659 Universal Bldg., Cincinnati, O.

LIETUVISZKOS KNYGOS:

Gaunamos "Lietuvos" knygyne, (ku-
rios nėra abelame knygy katalogo).

12. Ar gali žmonės rinkti sau
knygas? Parašė Pr. Petruskevicius.
Pusl. 20

15. Vėl Pasimatymas. Pasakaltė
Gul de Maupassant. Lietuviškai iš-
guldė Jonas iš Par. Pusl. 30

18. Pavargėlė. P. Pelverintos apy-
sakėlė, ir Kalp gyvena kynai. P.
Jogviličio pasakojimas. Pusl. 26.

Kaina

19. Bučika. J. H. Rosny'o apy-
sakėlė. Pusl. 16

Užsiskaitant ir pinigų siunčiant, rei-
kia adresuoti:

A. OLSZEWSKI

3252 S. Halsted St. Chicago.

JUOZAS SZLIKAS

"Lietuvos" Gener. Keliaujantis Agentas.

Turi tiesią užrašinėti laikraštį "Lietuva" ir priimi-
nėti už ją prenumeratą, rinkti drukus ir apgarsinimus
"Lietuvai" ir kolektooti už juos pinigus. Dabar lankosi
New Yorko v. I. s. jioj.

A. OLSZEWSKI. "Lietuvos" Išleis.

Mes Išgydom Vyrus

Mes troškiam, kad visi, kurie yra nuvargėję ir su kitais
gydymais, atėję pas mus ir pamėginti mūsų ilgą ir išli-
kū gydymą. Mes pasiūsiame tau didelį kiti gydymai tavęs
nėlėgdyt ir kaip mes tavo išgydysim.

Kraujo Užnuodyjimas. Mes pasiūsiame tau didelį kiti gydymai tavęs
nėlėgdyt ir kaip mes tavo išgydysim.

Nubėgimai. Mes pasiūsiame tau didelį kiti gydymai tavęs
nėlėgdyt ir kaip mes tavo išgydysim.

Abelmas Nusilpnėjimas. Mes pasiūsiame tau didelį kiti gydymai tavęs
nėlėgdyt ir kaip mes tavo išgydysim.

Odos Nesveikumas. Mes pasiūsiame tau didelį kiti gydymai tavęs
nėlėgdyt ir kaip mes tavo išgydysim.

Inkstų, Puses ir Sėklus Nesveiku-
mai. Mes pasiūsiame tau didelį kiti gydymai tavęs
nėlėgdyt ir kaip mes tavo išgydysim.

State Medical Dispensary

14 SO. CLARK ST., arti Madison gatvės CHICAGO, ILL.

Ofiso valandos: nuo 10 ryto iki 4 po piet. Nuo 6 iki 7 vakarais. Nedėdieniais
ir šventadieniais nuo 10 iki 12 tiktai. Vptos gydiančios gydymo turi atsilaukti
atšabiki, nes ligos negali, but gydymas taip pasekmingai per šurinsinimą
kaip ligonit atsilaukti pėdām. Norasyk bot atsilaukti.

A. OLSZEWSKIO BANKA

3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Tapo pilnai atnaujinta ir žymiai padidinta ir dabar veda

Bankinius reikalus sekančiai:

1. Išduoda čekių knygeles Biznieriams, Fabrikantams, Kontraktieriams ir ki-
tiems, su kuriais tai čekiais jie apmoka savo "bilas", algas ir visokias kitas
išmokėstis. Šios Bankos čekiai yra geri visose Bankose po visą Ameriką.
2. Priima Pinigus taupinimui (užėdėjimui) ir moka 3% (nuošimtį) metams.
3. Skolina Pinigus pirkimui namų ir lotų mieste Chicago ant lengvų išmo-
kesčių.
4. Perka ir parduoda namus, lotus, "mortgages" ir "bondsus".
5. Sukolektuoja Pinigus iš kitų Bankų po visą Ameriką.
6. Išmaino Pinigus visų viešpatysčių ant amerikoniškų ir amerikoniškų ant
kitokių.
7. Siunčia Pinigus į visas dalis svieto ir parduoda Šifkortes ant visų laivi-
nių linijų.
8. Padaro visokius rejentališkus dokumentus, dovierennastis, affidavitus,
kontraktus pirkimo ir pardavimo, parupina pasportus išvažiuojantiems į
Lietuvą ir užtvirtina juos pas Rosijos Konsulį.
9. Parsamdo Bankines skryneles (Boxes) saugiai įrengtoje Bankoje, prie
kurių nė vagis nė ugnis negali prieiti.

Todėl Jei esi biznyje ir turi klapatą su vedimu biznio rokundų, tai atidaryk
"Checking Account" A. Olszewski Bankoje, o Banka suves tau rokundas
kas menuo iki vienam centui, ir nereikalaus daryti jokių išmokėčių pini-
gais, nes visas savo bilas ir algas išmokėsi bankos čekiais.

Jei nori užėdėti savo pinigų ir gauti už juos 3 procentą, tai dėk juos į A. Ol-
szewski Banką.

Jei nori pirkti namą, lotą, ar biznį mieste Chicagos, tai pinigų pesiskolinti gausi
A. Olszewski Bankoje.

Jei turi parduoti namą, lotą, ar biznį mieste Chicagos, tai A. Olszewski Banka
suras tau pirkeją.

Jei nori siųsti pinigus į kraują, siųsk juos per A. Olszewski Banką, o greičiau-
siai nueis.

Jei reikalauji šifkortes išvažiuoti ar savo draugus atgabenti, tai pirk ją A. Ol-
szewski Bankoje, o busi užganėdintas.

Jei reikalauji rejentališkų popierių, kaip "Dovierennasties", aktų pirkimo ar
pardavimo, užtvirtintų per Rosijos Konsulį, kreipkis į A. Olszewski Banką,
o ji tau padarys juos kuogeriausiai.

Su visokiais bankiniais reikalais vietiniai yra meldžiami asabiškai atsilankyti,
o iš tolymesnių vietų kreiptis per laiškus adresuojant šiteip:

A. OLSZEWSKI BANK

3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

P. S. Kam teks būti Chicagoje iš tolymesnių miestų neužmirškite apsilankyti ir mūsų Bankon.

NAMINE MOKYKLA.

Gramatika angliskos kalbos mo-
kytis be mokytojo (apdaryta) \$1.00

Valku Draugas arba kaip moky-
tis skaityti ir rašyti be mokyto-
jo

Naujas Budas mokyti rašyti be
mokytojo

Arifmetika mokiniams rokundų,
su pavaisiais (apdaryta). 35c

Pinigus siųsk per Money Order
šiuo adresu:

P. Mikolainis
Box 62 New York City

VYRAI, MOTERS IR VAIKAI

Kurie tikrai nori but
Sveiks, tvirti, laimingi
tępasirupina įgyti

Daktaro Roberts nauja, didelė knyga už
vieną dolari, kurioj aprašoma, kaip apisa-
goti nuo ligų ir kaip gydyti namie, su-
sijus pavartomis ligomis. Ten jau ap-
kalbama apie įvairias vyrų ir moterų li-
gas, apie neryų suvedimą, blogus papra-
tus ir bėdindas; apie odos, ausų, nosies
ir gerklės ligas; kraują, odos, kepenų, ink-
stų, plaučių, širdies ir lytinių ligas. Yra
taip jau platus straipsnis apie kūdikį prie-
š ir gydyti. D-ro Roberts Ofisas apra-
pina Roonkono kvepus aparatus, labo-
ratorijomis, gydymo kambariais ir t. t. 30-
metinė praktika kaip gydytojo ir autorias
medicinos dalykose. Gvarantuojam, kad su
ligonias nevaroms tokių eksperimentų, kaip
su jais kad daroma klinikoje, medicinos
institutuose, anatomijos muzejuose, ligoniu-
čiuose etc.

Valandos:
Nuo 9 ryto iki 7 1/2 vakare. Nedėdienimis
ir šventadieniais iki 2 po piet. Už paiste-
ravimus mokėstis neturime.

Už egzaminavimą, patarimą, gydymą ir
vaistus imama \$2.00.

4000 didelių knygų dykai. Pasirupinkite
vieną įgyti, kol dar gaunama.

3čiame augšte Baltimore Bldg.
22 Quincy St., Chicago, Ill.,
(netoli paco)

Dabar laikas skaityti

CHINIJĄ

Dangiškosios clesorystės gyvenimo ir papročių vaizdeliai. Parašė
S. K. Kravkovskaja. Vertė J. Laukis su 38 paveikėliais. Yra tai
vienatinė lietuvių kalboje knyga, kuri trumpai ir suprantamai
aprašo apie seniausią ir didžiausią ant pasaulio tautą Chinus.

Knygos turinys yra sekantis:
Skyrius I. Chinų rubežis. — Vidurinė karalystė. — Kalnai ir
mineraliniai turtai: — Upės ir kalnai. — Klimatas. — Augmenis
ir gyvuliai.

Skyrius II. Žinios apie senovės Chinų žmones. — Pirmo euro-
piečių pažintis su Chiniais. — Viršutinė Chino išvalda. — Drabu-
zis. — Maistas. — Opiumas. — Žemdirbystė. — Ryžiai. — Arba-
ta. — Medvilnė. — Chinų darbštumas. — Amatai ir pramonija.

Skyrius III. Chiniškieji miestai: gatvės ir namai. — Plūdū-
riuojanti miestai: sempangos, dzonkos, valčianamiai, pldūriuojančios
salos. — Arbatiniai arba kvietiniai namai. — Šventnamiai. — Pa-
godos. — Mokyklos, visuotinas moksas, apšvieta. — Kalba.

Skyrius IV. Chinų tikėjimas. — Konfucijus. — Protuolis Lao-tse.
— Niekitybės. — Sermeninės ir jungtinės apeigos. — Mokyklos.

Skyrius V. Chiniškoji valstybė. — Clesorius. — Mandarinai. —
Chiniškieji įstatai. — Kalėjimai. — Chinų ypatybė. — Jų taikumas.
— Chinų karūmenė. — Valzba. — Nešiotojai-Kuli. — Rateliai. —

Nešklos. — Arbos. — Susisėjimo Keliai. — Pingal. — Persikėliai.

Skyrius VI. Chiniškieji miestai: Hong-Kong, Kanton, Sanchai,
Tien-tsin ir Pekin. — Didieji Chiniškoji siena. — Gelžkailiai Chini-
joje ir.

Chiniškosios pasakos: Karalaitė silinė, Si-Kin Su-Kin ir Auk-
plaukė karalaitė.

Šios knygelės kaina su prisilūntimu

Norint apsipazinti su chinų gyvenimu ir papročiais ypatingai dab-
ar, apie kuriuos kasdiena laikraščiuose rašoma: Kaip revoliucija
Chinuose verda, ir, iš clesoriskosios viešpatystės bėpama Respublika.

Užsiskaitant ir pinigų siunčiant dėl virš minėtos knygelės "Chi-
nija", adresuokite:

A. OLSZEWSKI

3252 So. Halsted St. Chicago, Ill.

